

KOPSO LĪ

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2013. gada maijs nr. 5 (1032)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

ŠAJĀ NUMURĀ

Pavasaris ir klāt! Aizvadītas talkas, pārdzīvoti plūdi, nu laiks ziedēt un zaļot. Un lai saule iespīd ne tikai logu rūtīs un acīs, bet lai silda arī sirdi!

Šajā numurā paskatīsimies, kā gājām pretī pavasarim ar saviem darbiem.

1., 6., 7. – Nosvinēta 65. gadskārta Liepājas biedrībai

2. – Svarīgi lēmumi pieņemti LNS Domes un valdes sēdēs

3. – Mūsu ļaudis atskatās uz paveikto savās grupu sapulcēs

4. Iepazīstamies ar biedrību Gada cilvēkiem un notikumiem – 2012

5. – Turpinās rakstu sērija „LNS ļaudis”. Šoreiz pārdomās par dzīvi dalās LNS biedrs Andris Alnis

8. – Ielūkojieties radniecīgu organizāciju darbā!

9. – Beidzot mūsu biedri sāk iesaistīties „lielajā politikā”: saruna ar deputāta kandidātu pašvaldību vēlēšanās Edgaru Vorslovu

10. – Kā klājas nedzirdīgam darba cilvēkam Latvijā

11. – ... un citur pasaulē: salīdziniet paši! Kas jauns projektā „Nepalik vieniem klusumā”?

12., 13. – Saruna par kultūras tendencēm Eiropā ar teātra māksliniecēm Jolantu Znotiņu un Mariku Antonovu

14. – Mājaslapas un videoziņu pārskats, „Kopsoli” vērtējums

15. – Sporta ziņās par Latvijas nedzirdīgo skolēnu panākumiem

16. – Pasākumu plāni, apsveikumi, paziņojumi

Galvenā redaktore:

ILZE KOPMANE

Datormakets:

JURIS GRUNDULIS

Iespriests: SIA "ELPA - 2"

Nākamais numurs

5. jūnijā

JUBILEJA: LIEPĀJAI – 65

INĒSE IMMURE INĒSE IMMURE UN NO LIEPĀJAS BIEDRĪBAS ARHĪVA

Lielākā LNS biedrība Kurzemē – Liepājas reģionālā biedrība 6. prīli atzīmēja savu 65 gadu pastāvēšanu. Jubilāri sveica gan LNS vadība un pārējo biedrību pārstāvji, laikraksts Kopsoli un LNSF, gan Liepājas Neredzīgo biedrība, Liepājas pilsētas Dome un Sociālais dienests.

Sveicot biedrību jubilejā, **LNS prezidents Arnolds Pavlins** uzsvēra, ka Liepāja ir viena no spēcīgākajām biedrībām Latvijā un tā var būt lepna, ka tagad ieguvusi Latvijā labāko biedrības ēku un Liepājai beidzot ir labi apstākļi dažādu pasākumu organizēšanai. Viņš novēlēja, lai biedri aktīvi darbojas, kopā pavada brīvo laiku un palīdz cits citam, kad tas nepieciešams.

LNS viceprezidente Sandra Gerenovska novēlēja Liepājas biedrībai darboties tā, lai tā var

lepoties ne tikai ar savu jauno māju, bet arī ar paveikto gan pašdarbības, gan sociālās rehabilitācijas jomā.

Brigita Dreize, Liepājas pilsētas Domes eksperte NVO un sabiedrības integrācijas lietās, savā apsveikuma runā atzīmēja, ka, lai gan Liepājas biedrība savos 65 gados ir paveikusi daudz, tas nav viss, ko tā vēl spēj. Viņa uzslavēja ilggadējo biedrības priekšsēdētāju Gundegu Paņko par to,

Tālāk lasiet 6. lpp.

LNS BIEDRI KANDIDĒ PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀS

ZIGMĀRS UNGURS LAURA GAILE UN ZIGMĀRS UNGURS

Šogad pašvaldību vēlēšanas būs īpašas ar to, ka uz Rīgas domi dažādos sarakstos kandidē divi mūsu biedri. **Edgars Vorslovs** iekļauts Latvijas Zaļās partijas vēlēšanu sarakstā, bet **Baiba Bicēna** startē no Nacionālās apvienības „Visu Latvijai!” – „Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” saraksta. Lūk, intervija ar E. Vorslovu par to, kā viņš nokļuvis deputātu kandidātu sarakstā.

Pastāsti, kā tas notika, ka tevi uzaicināja kandidēt uz Rīgas domi pašvaldību vēlēšanās?

Mani kandidēt pašvaldību vēlēšanās uzaicināja Latvijas Zaļās partijas (LZP) valdes priekšsēdētājs **Edgars Tavars**. Ar viņu iepazinos 2011.

gada pavasarī. Viņam jau bija informācija par nedzirdīgajiem cilvēkiem – māte ir bijusi Rīgas Nedzirdīgo bērnu skolas skolotāja. Bez tam viņa uzņēmumā strādāja arī nedzirdīgie, kas bija viņam sūdzējušies par grūto dzīvi, tāpēc viņš gribēja sīkāk uzzināt par mūsu problēmām, laikam nedzirdīgie viņam ieteica tikties ar mani.

Tā nu mēs toreiz pirms diviem gadiem satikāmies, un es pastāstīju par visām mūsu problēmām un iespējamiem to

risinājumiem. Toreiz bija izveidojusies situācija, ka valdība sakarā ar krīzi plānoja uz vēlāku laiku pārcelt surdotulka pakalpojumu nodrošināšanu profesionālās izglītības iestādēs, kuru uzsākšana bija plānota 2011. gada septembrī.

Tālāk lasiet 9. lpp.

IZMANTOS PIRMPIRKUMA TIESĪBAS RĪTAUSMAS ZEMES IEGĀDEI

INĒSE IMMURE VALDIS KRAUKLIS

27. martā LNS Domes sēdē, kurā piedalījās 22 domnieki, tika izskatīti jautājumi par zemesgabala Rīgā, Kandavas ielā 27, pirkuma tiesību izmantošanu un nomas maksu, LNS 2012. gada pārskatu, LNS biedru statistiku, LNS biedrību kultūrmasu/organizatorisko darbu 2012. gadā un LNS Statūtu izstrādāšanas komisijas priekšlikumu par LNS Domes skaitliskā sastāva samazināšanu un LNS revīzijas komisijas nomaiņu pret zvērinātu revidentu.

Pirmais jautājums bija par zemesgabala Rīgā, Kandavas ielā 27, uz kuras atrodas KC *Rītausma*, pirkuma tiesībām un nomas maksu. Zemes īpašniece piedāvā LNS pirkt zemesgabalu 6472 m² par 297 181 tūkst. latu, kas ir nedaudz zemāka par kadastrālo vērtību.

Dome nolēma piekrist pirkuma tiesību izmantošanai. Taču darījuma summa un apjoms (tieši cik lielu zemesgabalu LNS pirks) noskaidrosies tikai pārrunu procesā ar zemes īpašniekiem. Pēc tam Domei darījuma summa būs jāapstiprina. Dome uzskata, ka zemes iegāde ilgtermiņā būtu izdevīgāka nekā maksāt nomas maksu.

LNS par zemes nomu gadā maksā 3185 Ls gadā, kas ir 2,35 % no zemes kadastrālās vērtības. Tas neapmierina zemes īpašnieci, kas vēlas, lai LNS maksātu 5%. *Rītausmas* ēkas uzturēšanas izdevumi vidēji katru mēnesi ir 3 442 Ls.

Domes sēdē izskatīja un apstiprināja LNS pagājušā gada pārskatu. 2012. gadā LNS ieņēmumi sastādīja 1 648 620 Ls, izdevumi 1 652 389 Ls. Zaudējumi tātad 3 769 Ls. Par šo summu tiks samazināts LNS rezerves fonds bilancē.

Lielākie ieņēmumi: valsts pasūtījums – 963 845 latu, projektu finansējums – 431 525 latu un NVA subsidēto darbavietu finansējums 54 546 latu.

Lielākie izdevumi: darba algas – 283 260 latu, sociālās iemaksas 66 332 latu un pamatlīdzekļu nolietojums 62 540 latu.

Norādot uz pamatlīdzekļu nolietojuma lielo apmēru, LNS grāmatvede Aelita Streļča uzsvēra, ka zaudējumu summa – 3 769 Ls nav liela, ja to salīdzina ar no-

lietojuma summu 62 540 latu: jo vairāk LNS ir īpašumu un mantas, jo vairāk arī izdevumu parādās postenī „Pamatlīdzekļu nolietojums”.

Pēc Aināra Osmaņa un Edgara Vorslova ieteikuma Dome nolēma uzdot valdei izveidot komisiju, kam jānolemj, kā turpmāk novērtēt LNS ieguldījumus kapitālsabiedrībās. Abi domnieki uzskata, ka bilancē jāuzrāda visu SIA kapitāldaļa, kuras pieder LNS, un kopā tas būtu 12 000 latu.

Šobrīd bilancē uzrādīti 4000 latu, kuri naudā iemaksāti SIA *LNS Nekustamie īpašumi* un *LNS kultūras centrs Rītausma* dibināšanas brīdī.

Domnieki noklausījās LNS viceprezidentes Sandras Gerenovskas informāciju par LNS 2012. gada statistiku. Uz 2013. gada 1. janvāri LNS ir 1727 biedri. Salīdzinot ar 2011. gadu, 2012. gadā biedru skaits samazinājies par 18 biedriem. Lai gan 2012. gadā uzņemts vairāk biedru – 44 (2011. gadā – 38), taču vairāk ir arī izslēgti – 28 (2011. gadā bija 15).

Pieaudzis strādājošo nedzirdīgo skaits. Ja 2011. gadā bija 31 % strādājošo nedzirdīgo biedru no kopējā skaita darbaspējas vecumā, tad 2012. gadā jau 45 %.

Ar pilnu statistisko atskaiti var iepazīties LNS mājaslapā, sadaļā „Oficiālie dokumenti”, kas atrodas zem sadaļas „Par LNS”.

Domnieki iepazīs arī ar kultūrmasu/organizatorisko darbu. Salīdzinot ar 2011. gadu, ir pieaudzis apmeklētāju un pasākumu skaits visās biedrībās, izņemot Kuldīgas un Pļaviņu biedrībā. Ja

LNS VALDES SĒDĒS

ZIGMĀRS UNGURS

Šogad notikušas trīs LNS valdes sēdes. Īsumā par tajās apspriestajiem jautājumiem!

30. janvārī valde sprieda par projektā „Klusuma pasaule” iekonomētās naudas pārdali, novirzot ietaupītos līdzekļus projekta vadības personāla darba stimulēšanai.

Valde nolēma iecelt par SIA *LNS Surdotehniskās palīdzības centrs* zvērinātu revidentu Vairu Šķibeli.

Pieņemts arī lēmums noteikt SIA *LNS Dane* valdes locekli Marijai Gedminenei piemaksu 50% apmērā pie darba algas.

27. februārī valde pieņēma zināšanai Nolikumu par kārtību, kādā Latvijas Nedzirdīgo savienība realizē valsts pārvaldes deleģētās funkcijas 2013. gadā.

Izskatīts jautājums par nepieciešamību pēc zvērinātiem revidentiem LNS uzņēmumos: valde nolēma neiecelt zvērinātus revidentus SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” un SIA „LNS Nekustamie īpašumi”. Taču atkarībā no apgrozījuma nolēma izskatīt zvērināta revidenta iecelšanu SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” līdz 2013. gada beigām.

Nolēma komandēt LNS valdes locekli **Aināru Osmani kā LNS pārstāvi piedalīties EUD seminārā un Ģenerālajā asamblejā** Dublinā 2013. gada 16.–19. maijā.

27. marta sēdē galvenais jautājums bija – Rīgas RB biedru iesnieguma izskatīšana par grīdas seguma nomaiņu KC „Rītausma”. Valde nolēma Rīgas RB biedru iesniegumu atstāt bez virzības. ▲

vērtē biedrību darbību ārpus projekta aktivitātēm, tad aktīvākās ir Kuldīgas biedrība un Rīgas biedrības Jelgavas grupa. Lai atbilstīgi novērtētu biedrību darbu kultūras pasākumu organizēšanā, Maruta Piterniece ieteica ieviest punktu sistēmu, pēc kuras katrs pasākums tiktu novērtēts pēc ieguldītā darba, piemēram, par avīžu koplasišanas organizēšanu piešķirt vismazāk punktus, bet par tematisku pasākumu vairāk. Ivars Kalniņš ierosināja turpmāk LNS Gada noslēguma pasākumā iekļaut jaunu nomināciju „LNS Gada biedrība”, kam arī domnieki piekrita.

Domnieki pieņēma LNS Statūtu izstrādāšanas komisijas priekšlikumu samazināt jauno LNS Domes skaitlisko sastāvu līdz 19 domniekiem, jo ir samazinājies LNS biedru skaits. Šobrīd Dome darbojas 23 cilvēku sastāvā.

Ar vienkāršu balsu vairākumu (10 balsīm) **tika pieņemts arī priekšlikums paredzēt LNS statūtos Revīzijas komisijas vietā zvērinātu revidentu.** Tas nepieciešams tāpēc, ka pēdējos kongresos arvien grūtāk iesaistīt cilvēkus no deleģātu vidus, kuri būtu gatavi uzņemties revīzijas darbu.

Otrs iemesls – LNS budžets pašlaik ir vairāk nekā 1,5 milj. liels, tāpēc nepieciešama profesionāli veikta pārbaude. Zvērināta revidenta algošana LNS gadā izmaksātu ap 2 tūkstoš Ls. Par revīzijas komisijas atstāšanu nobalsoja 9, viens atturējās, bet divi nepiedalījās balsošanā. ▲

LNS VADĪBAS KALENDĀRS

✍ ZIGMĀRS UNGURS

25. MARTĀ LNS prezidents Arnolds Pavlins piedalījās **Invalīdu lietu nacionālās padomes sēdē**. Apspriežamie jautājumi: LM informācija par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra pārskatīšanu cilvēkiem ar invaliditāti, asistenta pakalpojuma pašvaldībā un surdotulka pakalpojuma īstenošanas gaita.

A. Pavlins komentē: *LNS jautājums, kas tika izskatīts šajā sēdē, bija par surdotulka pakalpojuma nodrošināšanu. Jāņem vērā tas, ka LNS uzņēmusies papildu atbildību par šī pakalpojuma realizāciju visā Latvijas teritorijā (sākotnēji bija ielānots, ka šo pakalpojumu nedzirdīgie varēs saņemt caur pašvaldībām). Pakalpojuma apjoms ļoti strauji audzis, un LNS varēja ziņot, ka kopumā tā realizācija ir uzsākta veiksmīgi un, it īpaši salīdzinot ar asistenta pakalpojuma nodrošināšanu caur pašvaldībām, ne kvalitatīvajos, ne kvantitatīvajos rādītājos nav lielu risku.*

26. MARTĀ LNS prezidents A. Pavlins piedalījās **ESF projektu uzraudzības komisijas sēdē**.

A. Pavlina komentārs: *LNS šobrīd realizē trīs projektus, kas ir uzraudzības komisijas pārraudzībā. Pamatjautājumi šajā komisijas sēdē bija divi – rezultatīvo rādītāju izpilde un projektu ilgtspējas nodrošināšana. Rezultatīvo rādītāju izpilde LNS projektos ir pozitīva, bet ar ilgtspējas nodrošinājuma skaidrojumu uzraudzības komisija bija neapmierināta un pieprasīja papildu skaidrojumus.*

Pašlaik tie jau ir iesniegti.

8. APRĪLĪ notika **Valsts pasūtījuma administrēšanas sapulce**.

Tā ir uzraudzības sanāksme, kuru organizē LNS vadība un kurā piedalās abu SIA, kas realizē valsts pasūtījumu, vadība. Šīs sanāksmes notiek regulāri reizi mēnesī, un tajās tiek apkopoti iepriekšējā mēneša darba rezultāti, analizēti riski un izvirzīti konkrēti pildāmi uzdevumi.

9. APRĪLĪ notika LNS projektu aktivitāšu vadītāju **sapulce par ilgtspējas jautājumiem**.

Pamatojoties uz Labklājības ministrijas prasību, LNS atkārtoti pārstrādāja savu atskaiti par ESF projektu ilgtspējas nodrošinājumu. Šī sanāksme tika veltīta tam, lai to aktivitāšu, kuras LNS plāno turpināt nākošajā plānošanas periodā, vadītāji varētu izteikt savus viedokļus un priekšlikumus problēmas risināšanā.

10. APRĪLĪ notika **LNS darbības programmas darba grupu vadītāju saiets**.

Tuvojas LNS 18. kongress, kurā apstiprinās jauno LNS Darbības programmu. Lai darba grupu vadītājiem būtu vienots redzējums un viedoklis par šīs programmas veidolu, bija nepieciešama koordinējoša sapulce. ▲

GRUPU SAPULCES PIRMS LNS KONGRESA

✍ IVARS KALNIŅŠ ✎ VALDIS KRAUKLIS

„KS” pirms biedrības konferencēm un kopsapulcēm sniedz ieskatu par pēdējām grupu sapulcēm.

Rīgas biedrības **ZEMGALES** grupas sapulcē (21.02) priekšsēdētāja Tatjana Urboniene atskaitījās par grupas paveikto darbu pēdējo divu gadu laikā. Viens biedrs interesējās, kādēļ netika izplatīta informācija par plānotajām ekskursijām. Debatēs biedri aktualizēja jautājumus saistībā ar informācijas apriti nedzirdīgo vidū un jauniešu iesaisti grupas darbā. Par grupas priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja T. Urbonieni, bet uz Rīgas biedrības konferenci deleģēja 6 biedrus.

RĪGAS RAJONA grupas sapulcē (10.03) par veikto darbu ziņoja priekšsēdētāja Feodose Lepeša. Debatēs apsprieda sabiedriskā transporta atvieglojumu pieejamību Rīgas rajona nedzirdīgajiem biedriem, kā arī pensijas sistēmas neskaidrības. Tika izteikts priekšsēdētāja priekšlikums par tūlku skaita palielināšanu un izvirzīts priekšlikums par iespēju no liela attāluma ar tūlku sazināties, izmantot navigācijas GPS sistēmu. Par šīs grupas vadītāju ievēlēja Ingunu Kramu, bet 6 biedrus izvirzīja uz Rīgas biedrības konferenci.

VĪDZEMES grupas sapulcē (10.03) (attēlā) atskaitījās priekšsēdētāja Olga Anufrijeva. Debatēja par TV pieejamības nodrošinājumu nedzirdīgajiem: subtitru apjoma, tūlku ekrāna attēla un slidošo subtitru burtu palielināšanu utt.

Bija priekšlikums izveidot bērnu stūrīti „Rītausmā”. Par grupas priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Olgu Anufrijevu, bet uz Rīgas biedrības konferenci izvirzīja 7 deleģātus.

JELGAVAS grupas sapulcē (16.02) priekšsēdētājs Māris Veidemanis informēja par grupas darbu. Grupas darbs tika novērtēts kā apmierinošs. Par grupas priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Māri Veidemani, bet uz Rīgas biedrības konferenci izvirzīja 4 deleģātus.

RĒZEKNES teritoriālās grupas sapulcē (23.03.) Mārīte Truntika nolasīja Monikas Seņkānes sagatavoto atskaites ziņojumu.

Par teritoriālās grupas vadītāju ievēlēja Regīnu Pranču, bet uz Rēzeknes biedrības 33. konferenci izvirzīja 21 delegātu. Atšķirībā no citām grupām, tur notika arī pensionāru padomes vēlēšanas. Turpmāk šīs padomes sastāvā būs 3 pensionāri: M. Seņkāne, V. Gorūza un A. Caica. Par interešu kluba „Vissija” vadītāju ievēlēja I. Fominu, bet par IK „Zelta zivtiņa” vadītāju – A. Vindaču, kurš ir arī interešu kluba „Juniors” vadītājs. Savukārt par interešu kluba „Saimniecīte” vadītāju kļuva M. Seņkāne.

Par interešu kluba „Saimniecīte” vadītāju kļuva M. Seņkāne.

Daugavpils „SIA „DANE”” grupas biedru sapulcē (22.03) priekšsēdētāja Jeļena Dmitrijeva nolasīja atskaites ziņojumu. Par grupas priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Jeļenu Dmitrijevu, bet uz Daugavpils konferenci izvirzīja 4 delegātus.

Pati pēdējā grupas konference norisinājās **LNS CV** grupā (28.03). Grupas vadītāja Lilita Janševska nolasīja pārskata ziņojumu. Šajā sapulcē pārrunāja priekšlikumus, kā turpmāk LNS CV grupai organizēt kopīgus pasākumus Elvīras ielas 19 un Jāņa sētas 5 darbiniekiem.

Grupas darbs tika novērtēts ar „labi”. Par priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Lilitu Janševsku, bet uz Rīgas biedrības konferenci izvirzīja 3 deleģātus, to skaitā arī LNS prezidentu Arnoldu Pavlīnu.

◆ ◆ ◆

Kopumā visās grupu sapulces triju mēnešu garumā debatēs apspriestas dažādas problēmas, izteikti gan atzinīgi vērtējumi par veikto darbu, gan kritika un sūdzības. Salīdzinot ar iepriekšējām sapulcēm pirms 4 gadiem, kad ļoti aktuāla bija iespējamā bezmaksas braukšanas piešķiršana nedzirdīgajiem, šoreiz neapmierinātība un prasības mazinājušās.

Joprojām ir aktuāla pieejamības nodrošināšana TV raidījumiem. Lai gan pēdējos gados LNS panākusi ievērojamu subtitru un surdotulkotāju palielinājumu dažādiem raidījumiem, lielākā daļa cilvēku jau aizmirsusi par šo LNS panākumu un pieņēmusi to kā pašsaprotamu lietu.

Jādomā, ka biedrību konferencēs biedri objektīvi novērtēs daudzus LNS sasniegumus šajā periodā, piemēram, palīdzības dienesta 112 pieejamība, šovu pasākumus, tūlku pakalpojuma paplašināšanu, divu jaunu ēku uzbūvēšanu un, protams, lielā projekta „Klusuma pasaule” realizāciju ar tik daudzām vērtīgām aktivitātēm. ▲

GADA CILVĒKI ARĪ RĒZEKNĒ UN LIEPĀJĀ

IVARS KALNIŅŠ NO A. VINDAČA UN V. VIŠŅAKOVA PERSONISKĀ ARHĪVA UN INESE IMMURE

Reizi gadā novērtēt cilvēka darbu, sasniegumus un ieguldījumu savā kolektīvā pamazām kļūst par tradīciju arī mūsu biedrībās. Gadus piecus LNS organizē noslēguma pasākumu, kurā nominē Gada cilvēkus, bet tagad biedru sniegumu vērtē arī Liepājas Rēzeknes biedrībās. Piemēram, Liepājas biedrībā Gada cilvēku/ notikumu/ pašdarbnieku nominē pilsētas svētkos, kas parasti notiek pavasarī, un šāda tradīcija pastāv tur jau vairākus gadus. Turpretī Rēzeknes biedrība šo tradīciju iesāka pagājušajā gadumijā.

RĒZEKNES BIEDRĪBAS LABĀKIE ĻAUDIS

Par Rēzeknes biedrības „Gada cilvēku 2012” kļuvis ARTŪRS VINDAČS. Viņš stāsta: „Es regulāri informēju biedrus par jaunumiem un organizēju dažādus pasākumus, aktivitātes, sanāksšanas, laikam jau tādēļ cilvēki šai nominācijai izvēlējās mani. Nebiju ne domājis, ne cerējis uz šo godu, tāpēc tas bija man pārsteigums.”

Artūrs ir interešu kluba „Juniors” vadītājs, brīvprātīgi sniedz atbalstu jauniešiem, organizē sporta aktivitātes, kultūras un atpūtas pasākumus. Viņš atzina: lai šos visus darbus varētu veikt, vajadzīgs daudz laika un pūļu, un viņš veiksmīgi sadarbojas ar Inesi Gedušu. Kāpēc viņš tā dara? Artūram negribas, ka jaunieši nīkst bezdarbībā un sūdzas par garlaicību, tāpēc kaut kas bija jādara. Un sākās – nometnes, sports, tradicionāli pasākumu gan jauniešiem, gan pārējiem...

18 gadu vecumā šis jauniešis ieradās Rēzeknes biedrībā. Mācījies Rēzeknes logopēdiskajā skolā, pēc tam apguvis pavāra profesiju Alsviķu profesionālajā skolā. Turpat arī vidējo izglītību. Beidzis flīzētāja kursus, strādājis celtniecībā, bet pēckrīzes periodā palika bez darba. Lai izdzīvotu, nekas cits neatlika kā doties prom darba meklējumos uz citu valsti. Pašlaik Artūrs veic namdara darbus Anglijā.

Artūrs izsakās, ka vēlētos nākotnē pievērsties darbam savā biedrībā. Viņš ir kaislīgs makšķernieks, tādēļ vada arī interešu klubu „Zelta zivtiņa”. Viņš vēlas biedrības darbu paplašināt, bet trūkst sporta telpu.

Pajautāju: *ja tev piedāvātu vadīt savu biedrību, vai to darītu?* Atbilde: „Šaubos gan, pārāk liela papīru birokrātija, no tās cieš visi vadītāji.”

Rēzeknes biedrības priekšsēdētāja **Mārīte Truntika** Artūru raksturo: „Atraktīvs cilvēks, kurš vienmēr gatavs palīdzēt. Aktīvi iesaistās brīvprātīgo darbā ar jauniešiem biedrībā. Patīk riskēt, ir uz dullībām. Aktiera talants izpaužas pantomīmās. Ideju viņam ir daudz. It īpaši palicis atmiņā *Lieldienu uzvedums pirms 3 gadiem, kur viņš savu lomu nospēlēja ar lielu atdevi, visu sevi ieguldot lomā un darot to ar prieku.*”

Nomināciju „Gada pašdarbnieks 2012” saņēma VADIMS VIŠŅAKOVS.

Viņš gan pats par sevi neko nestāstīja, sak, lai par mani runā mani darbi, mani biedri un mani tēli uzvedumos. Acīmredzot viņš vislabāk jūtas uz skatuves savās lomās.

Vadimu raksturo Rēzeknes biedrības priekšsēdētāja **Mārīte Truntika**: „Viņš arī ir aktīvs cilvēks, uzticams palīgs visās lietās, kur nepieciešams. Talantīgs aktieris pantomīmā, kaislīgs makšķernieks. Tāpat kā Arturs jauns un traks labā nozīmē. Savos tēlos iejūtas ar visu sirdi – cilvēki to sajūt, pārdzīvo un jūt līdzīgu viņa atveidotajiem personāžiem. Jāizceļ Vadima dejotprasme un labā ritma izjūta.”

Rēzeknieši nomināciju „Gada notikums 2012” piešķirra Latgales projekta ietvaros izremontētajām biedrības telpām.

Par „Gada sportistu 2012” kļuva Artūrs Vinogradovs.

BET KAM GODA TITULUS PIEŠĶĪRA LIEPĀJNIEKI?

Liepājas biedrībā par Gada cilvēku izvēlēts ELMĀRS SESKS. Viņa paša vērtējums šim faktam: „Negaidīts pārsteigums! Ja tā lēmuši mani biedri, laikam jau to esmu pelnījis. Ar prieku palīdzu dažādās biedrības sabiedriskās aktivitātēs un brīvprātīgos darbos.”

Elmārs Liepājas biedrībā ir kopš 1962. gada. Viņš atceras: kad bija jauns, Liepājā uz ielas nejauši saticis kādu nedzirdīgu cilvēku, kurš aicinājis apmeklēt nedzirdīgo klubu. Izrādījās, tas bija Arvīds Cerēns, kādreizējais Liepājas biedrības priekšsēdētājs. Tā arī Elmārs kļuva par LNS biedru un palika savā biedrībā līdz šim. Viņš atzīst, ka sapnis par savu biedrības māju ir piepildījies, un gandarīts, ka notiek daudz pasākumu. Elmārs ir aktīvs dažādu pasākumu apmeklētājs.

Ja biedrībā kaut kas salūst, Elmārs labo, remontē, novērš trūkumus, protams, brīvprātīgi. Pat veic sētnieka darbu. Kādreiz viņš strādājis gan sērkočiņu fabrikā, gan raģiņu rūpnīcā. Pašlaik gan nestrādā, bet atpūšas mājās. Bieži brauc pie māšas uz laukiem veikt lauku darbus. Elmāram ārkārtīgi patīcis būt kustībā, neatsaka, ja viņam palīdz kaut ko izdarīt. Galdniecība ir viņa sirdslieta.

Liepājas biedrības priekšsēdētāja **Gundega Paņķo** Elmāru uzslavē: „Elmārs daudzus gadus mūsu biedrībā brīvprātīgi veic dažādus darbus, tādēļ mūsu cilvēki uzskatīja, ka viņš ir pelnījis šo nomināciju. Viņš nemāk pateikt „nē”, kad palīdzu kaut ko izdarīt. Sīrsnīgs cilvēks. No viņa čaklumu un izpalīdzīgumu derētu ikvienam pamācīties.”

Par Liepājas biedrības Gada pašdarbnieci kļuva ANITA DUREIKA. Šis nominācijas saņēmēja

gandarīta izteicās: „Liels paldies liepājniekiem, kas atzinīgi manu devumu biedrībai. Ilgus gadus darbojos savas biedrības pašdarbības aktivitātēs un citos lielākos pasākumos, pārstāvēt Liepāju.”

Anita, mācoties Valmieras Vārdzirdīgo skolā, kopš 16 gadu vecuma aktīvi iesaistījās nedzirdīgo biedrības dzīvē. Tajā laikā, līdz skolas beigšanai, viņa bijusi „skolas nedzirdīgo priekšsēdētāja”. Pēc tam viņa atgriezās Skrundā pie saviem vecākiem un izmācījās par apmetēju – krāsotāju Skrundas Lauksaimniecības skolā. Pašlaik viņa strādā par apdares strādnieci SIA „Liepājas namu apsaimniekotājs”.

Liepājā nodzīvojusi jau 18 gadus un ar savas biedrības darbu ir ļoti apmierināta, jo iepazinusi lieliskus un sīrsnīgus cilvēkus. Bet Anita ļoti vēlas, lai viņu dejotāju pulks kļūtu arvien kuplāks, īpaši, lai tam pievienotos aktīvi vīrieši un jaunieši.

Anita aizrautīgi lasa grāmatas, bet pēdējā laikā nesanāk bieži to izdarīt. Vēl patīk doties dažādās ekskursijās. Dažāda interesanta pieredze, kas gūta tajās, dzīvi padara labāku, vairo zināšanas un prieku.

Liepājas biedrības priekšsēdētāja **Gundega Paņķo** par Anitu saka: „Viņa ilgus gadus nenogurdinoši darbojas biedrības deju kolektīvā. Uz Anitu var paļauties, jo viņa dara visu, kur vajag palīdzēt. Viņa uzskata, ka biedra pienākums ir apmeklēt sava kluba pasākumus, būt aktīvam. Ačeros gadījumu, viņai bija jābūt citur, bet viņa izvēlējās deju mēģinājumu. Anita ir labsirdīga, laipna un atsaucīga.”

Par „Gada notikumu” Liepājā nominēts pasākumu cikls „Draudzīga tikšanās” – tā ir citu biedrību ciemošanās Liepājas biedrībā, lai apskatītu liepājnieku jauno namu un dalītos pieredzē, jo, kā zināms, dalīts prieks ir dubultprieks. ▲

DIVAS MĪLESTĪBAS – TAUTAS DEJAS UN DĀRZA DARBI

INĒSE IMMURE ILONA POLE UN NO ANDRA ALŅA PERSONISKĀ ARHĪVA

Šis ir Vispārējo Latvijas Dziesmu un deju svētku gads. Arī nedzirdīgo vidū bija daudz tautas deju izpildītāju, un viņi uzstājās Latvijas Dziesmu un deju svētkos 1964. gadā. Viens no tiem – Rīgas RB Goda biedrs, kādreizējais Jelgavas grupas priekšsēdētājs ANDRIS ALNIS no Jelgavas, kurš janvārī nosvinēja 70 gadu jubileju.

Dejošanai jubilārs ziedoja lielāko jaunības dzīves laiku – 25 gadi aizvadīti „Rītausmas” tautas deju kolektīvā. Pirmos deju soļus Andris apguva skolā 2. klasē. Mācoties pēdējā klasē (1963. gadā), kultūras nama „Rītausma” deju kolektīva vadītājs Jānis Kromulis uzticēja viņam dejojot jau galvenās dejas.

Ak, skaista jaunība! Kādu jūs atceraties šo laiku?

25 gadi *Rītausmas* tautas deju kolektīvā bija visskaistākais laiks manā mūžā. Bijām ļoti draudzīgs kolektīvs. Viesizrādēs apceļojām gandrīz visu bijušo Padomju Savienību.

Kā jūs varējāt nodejot precīzi, nedzirdot mūziku?

Vadījos pēc iekšējā ritma un skaitīju pie sevis soļus. Mēģinājumos pianiste spēlēja klavieres, pielāgojoties mūsu soļiem. Piemēram, savu individuālo deju „Raibie cimdi” tik precīzi izpildīju, ka daudzi skatītāji Kijevā, Maskavā neticēja, ka esmu pilnīgi nedzirdīgs.

Kāda bija sajūta, dejojot kopā ar visas Latvijas labākajiem kolektīviem Dziesmu un deju svētkos?

Jutos pārliecināts, tāpēc nebiju uztraucies. Arī dzirdīgie dejojotāji bija draudzīgi. Mēs, nedzirdīgie dalībnieki, sekojām viņiem un tā zinājām, kur un kā jāiet. Toreiz jau tulka nebija. 1964. gadā *Rītausmas* deju kolektīvs uzstājās kopā ar zivju fabrikas „Kaija” dejojotājiem, jo arī viņu deju skolotājs bija mūsu Kromulis. Lai tiktu lielajos svētkos, bija jāpiedalās skatēs, kur *Rītausma* konkursu godam izturēja. Bijām lepnī, ka varējām iet svētku gājienā ar Latvijas Nedzirdīgo biedrības karogu.

Saruna ar enerģisko Andri Alni notiek Jelgavā, Pieaugušo Izglītības centrā, pēc Jelgavas grupas pārvēlēšanu sapulces februāra vidū.

Vispirms Andris pastāsta, ka agrāk dzīvojis Rīgā, tad viņam bijis daudz draugu. Bet, kopš pārcēlies uz dzīvi savās vecāku mājās Jelgavā, draugu skaits sarucis, un tāpēc nav vajadzības pēc mobilā telefona, jo „nav jau ar ko sazināties. Ja kaut ko vajag paziņot, tad

to palūdzu savam māsašdēlam Mārim Veidemanim, kurš dzīvo pie manis”.

Andris turpina ar stāstu par vienu savu draugu.

„Pirms 5 gadiem uzzināju, ka Jelgavā ir kāds nedzirdīgais, kam ir kustību traucējumi un kurš var pārvietoties tikai ar ratiņkrēslu. Kādu dienu pilsētā redzēju vienu puisī ratiņkrēslā. Domāju, jāpajautā, vai gadījumā viņš nav nedzirdīgs. Un tā arī bija (tas bija Andris Dombrovskis, par kuru Kopsolī rakstīja 2013. gada janvāra numurā – autores piezīme). No tās reizes esam draugi – regulāri viens otru apciemojam. Viņam mājās vienam nav ko darīt.

Andris dzīvo apmēram 15 minūšu gājienā no manas mājas. Vasarā viņš pats pie manis atbrauc ar ratiņkrēslu, bet ziemā viņu atved radnieki ar mašīnu.”

Par ko jūs runājat, kad satiekaties?

Runājam par jaunumiem pasaulē, par politiku, par nedzirdīgo dzīvi. Redzu, ka Andri ļoti interesē jaunumi par nedzirdīgo dzīvi, viņš ļoti labi jūtas nedzirdīgo vidū. Ievēroju savā jubilejas ballītē mājās, ar kādu prieku viņš sekoja visām sarunām zīmju valodā. Viņš jau labprāt ar mani tiktos biežāk, bet man nav laika.

25 gadi Rītausmas tautas deju kolektīvā bija visskaistākais laiks manā mūžā

Interesanti gan, esat pensionārs, bet tik ļoti aizņemts. Jūs sakāt, ka nav laika braukt apkārt. Kur paliek jūsu laiks?

Man pie mājas ir dārzs, kas jākopj. Tas vienmēr ir tīrs, tajā neatradīsiet nevienu nezāli. Galvenokārt audzēju dārzeņus. Man no bērnības ir patikuši dārza darbi.

Rudenī gatavoju krājumus ziemai – vāru ievārījumus, gatavoju kompotus, skābēju gurķus, gatavoju sēnes un citus salātus ziemai. Pats gan tagad uz mežu vairs neeju sēnēs, lai to dara jaunie, pats tikai stāvu pie plīts. Arī ziemā ir ko darīt: jātīra sniegs mājas pagal-

mā. Un māja katru dienu jāuzkopj, pusdienas jāgatavo ģimenei – ne tikai sev, bet arī māsašdēlam un viņa dzīvesbiedrei, abi pa dienu strādā.

Nevaru vien sagaidīt pavasari, lai sāktu stādīšanu. Jau nopirkta redīsu, biešu sēklas. Istabā kastītēs sadēstīti sīpoli, stādīšu tomātus. Zeme siltumnicā jau uzrakta.

Laiks vajadzīgs arī suņiem, kurus regulāri jāved pastaigā. Vienmēr turu divus, lai abi varētu spēlēties. Suņi man sagādā patiesu prieku. Rūpējos, lai viņiem nekā netrūktu. Laiks paiet, arī sekojot jaunumiem.

Kā jūs tos uzzināt?

Lasu avīzes „Diena”, „Zemgales Ziņas”. Bez avīzēm un TV ziņām nevaru dzīvot. TV ziņām sekoju regulāri – pirmās dienas ziņas noskatos jau no rīta pl. 7, tad pl. 14 un pl. 20 LNT programmā. LTV 1 programmā noskatos ziņas pl. 18 un pl. 20.30. Un noteikti arī ziņas pl. 19, ko piedāvā TV 3.

Jaunībā daudz lasīju grāmatas, pat 2 – 3 dienā. Sevišķi patika kriminālromāni. Tagad gan mazāk, jo daudz laika paņem saimnieciskie darbi.

Jums patīk darboties virtuvē. Kas jums iemācīja gatavot ēst?

Jau Rīgas skolā mums, skolēniem, mācīja gatavot ēst. Katrs sameta pa rublim, un skolotāja sapirka pārtiku. Pēc tam kopā skolas virtuvē mācījāmies gatavot dažādus ēdienus. Ar skolotāju pat kopā sēņot gājām. Protams, mūs aktīvi veda arī uz dažādiem kultūras pasākumiem: baletu, operu un muzejiem.

Man ļoti patīk gatavot gaļas ēdienu. Protu gatavot arī saldo, tikai pīrāgus un tortes gan neprotu cept. Savukārt no tēva iemācījos skābēt gurķus un vārīt ievārījumus.

Kas bija jūsu vecāki?

Mani vecāki bija grāmatveži. Savukārt mans vectēvs bija galdnieks. Joprojām ir saglabājusies viņa gatavotā bufete ar ornamentiem.

Par ko jūs pats strādājat?

Arī es biju galdnieks – 30 gadus nostrādāju vienā vietā. Amatu apguvu skolā. Pēc skolas beigšanas manas tantes vīrs, kas pats bija galdnieks, mani paņēma pie sevis savā darbavietā. Darba kolēģi bija ļoti atsaucīgi, labprāt ar mani runājās, jo ļoti lasu no lūpām, kā arī izmantoju balsi – varēju iztikt bez tulka.

Kad biju pārcēlies uz dzīvi Jelgavā, pēdējos 4 – 5 gadus līdz pensijai strādāju tur par būvstrādnieku.

Kā jūs rūpējaties par savu veselību?

Strādāju un kustos – jo vairāk to darīsim, jo ilgāk saglabāsim veselību. Strādājot aizmirstas sāpes. Lai saglabātu veselību, jādomā arī par to, ko ēd. Piemēram, uzturā veselīgi izmantot visu ķirbi. Arī mizas, kuras izkaltēju un samaļu – tas vajadzīgs kauliem. Tā kā man augsts asinsspiediens, atturos no kafijas un melnās tējas, arī no sāls. ▲

LIEPĀJAS BIEDRĪBAI 65

Sākumu lasiet 1. lpp.

ka viņa iet kopsolī ar laiku un pat iestājusies Liepājas Universitātē, lai mācītos par sociālo darbinieci.

Savukārt G. Paņko pateicās Liepājas pilsētas Domei par to, ka tā finansiāli atbalsta biedrības deju pulciņa skolotāja darbu. Pateicoties tam, Liepāja spēj saglabāt savas dejošanas tradīcijas.

Liepājas pilsētas Sociālā dienesta direktore Iveta Bartkeviča vēlēja, lai biedrībai vienmēr pietiktu ticības tam, ka tās darbs ir vajadzīgs cilvēkiem.

Māris Ceirulis, Liepājas Neredzīgo biedrības valdes priekšsēdētājs, uzsvēra, ka Nedzirdīgo biedrība sniedz ieguvumu visai pilsētai, un lai svētītas tās rokas, kas palīdz realizēt nedzirdīgo liepājnieku vajadzības.

Sveicēju vidū bija arī **Liepājas biedri**, kuri šobrīd dzīvo un strādā ārzemēs. Viņi siltu un mīļu apsvēikumu savai biedrībai atsūtīja videoformātā.

Gundega Paņko iepazīstināja klātesošos ar interesantiem faktiem no biedrības vēstures, demonstrējot prezentāciju. 1948. gadā biedrībā bija 42 biedri. Kopā to ir vadījuši 9 priekšsēdētāji, un tā nomainījusi 7 ēkas, līdz beidzot 2011. gada nogalē pārcēlās uz pastāvīgām, jaunām mājām 1905. gada ielā 35. G. Paņko vēlreiz pateicās LNS prezidentam A. Pavlinam, ar kura gādību biedrība tika pie savas mājas.

Viņa pieminēja arī Liepājas biedrības visvecāko biedri **Maigu Dreizi** (90 gadi), kura jauno māju vēl nav redzējusi. Ja nu kāds varētu viņu ar auto atvest, jo pati dzīvo laukos...

Pasākumu ļoti atraktīvi vadīja divi pāri: **Aldis Adamsons** ar **Guntu Vazdiķi** un **Laima Karlštrēma** ar **Omāri Jaunzemi**, un to kuplināja pašu pašdarbnieki. Bija gan melo-

deklamācijas, gan dejas.

Pasākums notika Liepājas biedrības zālē. Pēc oficiālās daļas tas sirsnīgā un brīvā gaisotnē turpinājās līdz pat rītam.

DAŽI FAKTI NO LIEPĀJAS BIEDRĪBAS VĒSTURES

Liepājas nedzirdīgo biedrība dibināta 1948. gada 6. aprīlī ar 42 biedriem. Tās sākotnējais nosaukums bija orgbirojs. No 1949. gada orgbirojus pārdēvēja par nodaļām. Biedrības telpas toreiz atradās Ukstiņa ielā 7/9. Diemžēl, kā liecina LNS muzeja materiāli, pats sapulces dibināšanas protokols Nr.1 par Liepājas orgbiroja dibināšanu arhīvā nebija atrodamas. Tajā laikā šādas sabiedriskās organizācijas atļāva dibināt pilsētas sociālās nodrošināšanas iestāde.

Pirmajos gados Liepājas biedrībā bija arī Ventspilī un Kuldīgā dzīvojošie biedri.

1965. gada ziņojumā par biedrības darbu toreizējā Liepājas kluba vadītāja Ilga Kļava rakstīja, ka tajā gadā ir 76 biedri, kas apvienojušies trīs pirmorganizācijās. Biedrība izdod sienas avīzi, kurā tiek ziņoti gan jaunumi, gan kritika. Biedrībai ir bibliotēka ar 130 grāmatām, darbojas politpulciņš, dramatiskais, tautisko deju pulciņš. 1959. gadā 6. republikāniskajā pašdarbības skatē Liepājas deju kolektīvs ieņēma 1. vietu, nākamajā skatē 1961. gadā 2. vietu. Deju kolektīvs uzstājies arī Kauņas Nedzirdīgo biedrībā (Lietuvā). Liepāja lepojas ar saviem biedriem, kuri guvuši panākumus sportā. Un tie ir: Arvīds Cerēns soļošanā, Eduards Šuklajs riteņbraukšanā un slidošanā, Andris Riziks peldēšanā, vieglatlētikā, Juris Spēkainis veseļa mešanā, Elmārs Sesks – novusā, Anna Dzintarniece, Hilda Aina Fišere, Alvīne Bernāte: galda tenisā, dambretē un šahā.

Pagājušā gadsimta 50 – tajos gados Lie-

pajā darbojās Mācību ražošanas darbnīca. Nedzirdīgie tika nodarbināti šūšanas, kurpnieku un grāmatsiešanas darbos. 1963. gadā to likvidēja, jo Liepājas pilsēta tajā laikā bija „slēgtā” zonā, kas apgrūtināja nepieciešamo materiālu iegādi darbnīcai.

Uz 2013. gada 1. janvāri Liepājas biedrībā ir **95 biedri**, un tā ir 5. lielākā LNS biedrība. Pagājušajā gadā Liepājas biedrībā uzņemti 10 jauni biedri, kas ir augstākais rādītājs starp visām biedrībām (izņemot Rīgu).

JUBILEJĀ KLĀT BIJA ARĪ VIENS NO KĀDREIZĒJIEM PRIEKŠSĒDĒTĀJIEM VISVARIS JĒKULIS (1964 – 1968).

Kā viņš atrada ceļu uz Liepājas biedrību?

„Pēc Jelgavas Kurlmēmo skolas beigšanas atgriezies pie vecākiem, kas dzīvoja Liepājas rajonā. Uz nedzirdīgo klubu mani vienreiz aizveda kāds draugs, bet to varēju reti apmeklēt, jo dzīvoju laukos.

Tad vienu dienu uz laukiem pie maniem vecākiem atbrauca toreizējais priekšsēdētājs Arvīds Cerēns ar Arvīdu Kļavu. Viņi skaidroja, ka man – nedzirdīgajam vajag dzīvot un strādāt pilsētā, apmeklēt kultūras pasākumus. Pārcēlos uz dzīvi pilsētā un sāku regulāri apmeklēt pasākumus Nedzirdīgo klubā.

Tad A. Cerēns, kas jau vadīja biedrību 9 gadus, pierunāja mani pārņemt viņa darbu. Tā 1964. gadā sabiedriskā kārtā sāku vadīt biedrību. Biju jauns, man bija 27 gadi. Rīkojām dažādus pasākumus – gan kultūras, gan sporta. Sevišķi aktīvi liepājnieki aizrāvās ar dejošanu.

Šajā darbā man daudz palīdzēja mana sieva Rita. Viņa ilgus gadus bija biedrības sekretāre. Vadītāja pienākumus veicu vakaros pēc darba, jo dienā strādāju par mēbeļu galda darbinieku kokapstrādes rūpnīcā „Baltija” – līdz pat PSRS sabrukumam. Tagad esmu pensijā.

Visu mūžu esmu aktīvi apmeklējis mūsu klubu un daru to joprojām – regulāri vienu reizi nedēļā nāku uz šejieni. Vēlētos, kaut jaunieši biežāk te iegrieztos. Nu jā, saprotu – viņi ir aizņemti, strādā.” ▲

LIEPĀJAS BIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJI

1948 – 1949 Ļubova Raspopova
1949 – 1953 Vilhelms Lempinš
1953 – 1955 Arvīds Kļava
1955 – 1964 Arvīds Cerēns
1964 – 1968 Visvaris Jēkulis

1968 – 1970 Juris Spēkainis-Spēkails
1970 – 1974 Ivans Sokolovskis
1974 – 1978 Arvīds Cerēns
1978 – 1991 Jānis Heidemanis
No 1991 Gundega Paņko

ENERĢISKĀ GUNTA VAZDIĶE – SAVAS BIEDRĪBAS PATRIOTE

INĒSE IMMURE

Liepājas biedrības jubilejas pasākumā viena no galvenajām personām neapšaubāmi bija Gunta Vazdiķe. Viņa ne tikai vadīja pasākumu, bet arī melodeklamēja kopā ar Aldi Ādamsonu un nospēlēja kādu teātra etiādi (*apakšējā attēlā*). Pēc oficiālās daļas viņa vēl organizēja dažādas rotaļas un rūpējās, lai viesi justos labi. Tāpēc Kopsoli nolēma, ka šoreiz lasītājiem būtu jāpastāsta tieši par enerģisko un smaidīgo Guntu Vazdiķi (bij. Valdmane). Viņa ir ilggadēja aktīva Liepājas biedrības valdes locekle un pēdējos gados arī biedrības priekšsēdētājas vietiece.

Pastāsti, lūdzu, kā nokļuvi Liepājas biedrībā.

Liepāja ir mana dzimtā pilsēta. Pēc Rīgas Nedzirdīgo skolas beigšanas 1991. gadā atgriezos savā pilsētā. Par nedzirdīgiem cilvēkiem jau biju uzzinājusi no tēva brālēna, kurš bija nedzirdīgs. Bērnībā klausījies viņa stāstos par nedzirdīgo biedrību un tās aktivitātēm, bet biju kautrīga un vēl nebiju gatava iekļauties pieaugušo nedzirdīgo sabiedrībā. Un mani vecāki, kuri ir dzirdīgi, nemudināja mani iesaistīties biedrībā. Atceros, viņi mani mazu uz nedzirdīgo klubu aizveda tikai vienu reizi, kad no Rīgas atbrauca *Rītausmas* teātra grupa.

Tā kā gribēju iesaistīties nedzirdīgo sabiedrībā, noskaidroju, kur atrodas Liepājas biedrība. Tikai pēc Rīgas skolas beigšanas saņēmu drosmi un pati aizgāju uz nedzirdīgo klubu. Pirmais cilvēks, ko satiku, bija toreizējais kluba vadītājs Jānis Heidemanis. Man viņš patika. Patika, kā viņš visu pasniedza jokoļojoties. Tā kā Jānis atstāja labu iespaidu, tas iedrošināja mani regulāri apmeklēt klubu. Drīz jau biju gatava uzstāties biedrības sapulcēs un izteikt savus priekšlikumus un iesaistīties debatēs. J. Heidemanis ievēroja manu aktivitāti un ātri piedāvāja man būt par valdes locekli.

Cik ilgi jau darbojies Liepājas biedrības valdē?

Precīzi neatceros, bet, man šķiet, kādus 20 gadus. Palīdzēju biedrībai ar dažādām idejām un organizēt pasākumus. Bet vēlāk nesanāca tik aktīvi darboties valdē, jo man jādām arī par ģimeni, un es arī strādāju. Pirms biedrības kopsapulces domāju: jāpasaka, ka atsakos no valdes locekļa pienākumiem, jo grūti apvienot visu. Ja arī nebūšu valdē, vienmēr palīdzēšu savai biedrībai, jo nevēlos palikt malā. Paldies biedriem, kas man līdz šim uzticēja šo pienākumu.

Kādi ir tavi galvenie pienākumi kā valdes loceklei?

Sākumā biju atbildīgā par jauniešiem, bet pēdējos sešus gadus esmu biedrības priekšsēdētājas vietiece. Četras reizes esmu piedalījies LNS kongresā.

Esmu bijusi arī aktīva pašdarbiece, piedalījies deju pulciņā. Uzstājos gan Nedzirdīgo dienas koncertā, gan pašdarbnieku

festivālā.

Nevaru iedomāties dzīvi bez nedzirdīgo biedrības. Tās ir kā otrās mājas. Nedzirdīgam dzīvot vienam pašam četrās sienās – tas nav labi. Viņam noteikti jāiet nedzirdīgo sabiedrībā, biežāk jāapmeklē savas biedrības pasākumi. Piespiest jau nevaram, katram dažādi apstākļi. Padomāju par sevi: tagad esmu aizņemta, bet pensijas gados iespējams, ļoti bieži apmeklētu savu klubu.

Cik bieži tu tagad dodies uz to?

Parasti reizi nedēļā, bet, kad tuvojas kāds liels pasākums, kuram vairāk jāgatavojas, tad esmu tur biežāk – 3 – 4 reizes nedēļā.

Kurš pasākums tev pašai vislabāk patīk?

Noteikti Nedzirdīgo dienas pasākums. Tad biedrība sameklē autobusu, ar ko kopīgi var doties uz Rīgu. Un tur var paskatīties koncertu un satikt nedzirdīgos draugus no visas Latvijas. No biedrības pasākumiem vislabāk patika Liepājas biedrības jaunās mājas atklāšana. Un tieši pēc jaunās mājas atklāšanas te bija lielisks Jaungada pasākums, kuru apmeklēja 70 cilvēki. Tik daudz cilvēku iepriekš nav bijis. Zāle bija pilna, un man bija prieks organizēt pasākumu, dažādas spēles līdz rītam.

Statistikas dati rāda, ka Liepājas biedrībai pieaudzis biedru skaits.

Jā, tieši pagājušajā gadā Rīgas Nedzirdīgo skolu beidza jaunieši, kuri dzīvo Liepājā, un viņu vecāki ir nedzirdīgi. Piemēram, mans dēls drīz būs pilngadīgs, un viņš noteikti iestāsies Liepājas biedrībā. Mana brāļa bērni, visi nedzirdīgi, arī ir mūsu biedri. Un viņu klasesbiedri, kuri vecāki ir dzirdīgi, redz, ka tie stājas biedrībā un viņi līdzī. Tiešām patīkams pārsteigums, ka tagad iestājas daudz jauniešu, un tas mani ļoti priecē. Atceros, manas paaudzes gados bija daudz jauniešu, tad bija krīze, un nu tagad atkal daudz jauniešu.

Ar ko, tavuprāt, Liepājas biedrība atšķiras no pārējām biedrībām?

Domāju, ka ar to, ka esam spējuši saglabāt tradīciju joprojām dejojot tautiskās dejas tautiskajos tērpos. Mēs, liepājnieki, cenšamies dejojot tās. Es pati esmu dejojusi ilgus gadus, tagad gan skatos no malas, un man patīk, kā to dara citi. Tagad pati dejuju līnijdejas. Varētu vēl dejojot tautiskās dejas, bet esmu palikusi dūšīgāka un, uzvelkot tautas tērpu, izskatos vēl apaļīgāka. Tāpēc lepojos ar tām meitenēm, kas turpina dejojot tautas dejas. Pašdarbnieku festivāla gājiena laikā ar lepnumu skatos uz savējiem, kas uzvilkuši tautas tērpu. Jā, esmu redzējusi, ka citi saka: atkal tas pats tērps mugurā! Lai! Mēs glabājam tradīcijas.

Kur tu strādā?

Es jau 8 gadus strādāju firmā „ENNA” par apkopēju un sētnieci. Kāpēc izvēlējos šo darbu? Tāpēc ka man bija jādomā, kā apvienot darbu ar ģimeni. Es nevarētu strādāt 8 stundu darbu, jo tad man būtu jāatpūšas no darba, lai varētu bērnus aizvest uz skolu Rīgā un atvest viņus piektdienās no skolas. Darbā man jābūt no rīta un vakarā.

Man ir divi bērni. Vienam dēlam jau 17, otram – 13 gadu. Lai gan dēli jau lieli, bet man darbs ir iepatiesies. Ērts režīms – pa dienu varu veikt savus mājsaimniecības darbus.

Bet saprotu, ka man tagad būtu nepieciešams kaut ko mainīt savā dzīvē, kaut ko mācīties. Pats pirmais, ko vajadzētu mācīties, ir angļu valoda. Kāpēc? Mēs ģimenē mīlam ceļot un dažreiz esam piedzīvojuši problēmas, kuras varēja nebūt, ja zinātu angļu valodu. Tas noderētu, piemēram, kādā ārzemju lidostā, ja būtu vajadzība, varētu sazināties rakstiski. Jaunā gada sākumā biju apņēmies, ka sāksu mācīties angļu valodu, bet nekā. Nu vajag saņemties!

Kāda ir sajūta šodien, biedrības jubilejas dienā?

Īpaša. To dienu neaizmirsīšu, kamēr pastāvēs mūsu biedrība. Man viegli atcerēties mūsu biedrības gadus, jo manam tēvam arī šogad būs 65 gadi. Un ir liels prieks, ka jubileju varam atzīmēt savās mājās! ▲

KĀ DZĪVO NEDZIRDĪGIE RUMĀNIJĀ?

IVARS KALNIŅŠ NO MĀRAS LASMANES PERSONĪGĀ ARHĪVĀ

Marta vidū kopā ar Māru Lasmani piedalījies ES Grundtvig programmas darba grupā „Nedzirdīgo sociālās un profesionālās integrācijas veicināšana, izmantojot Eiropas zīmju valodu”, kas notika Kraiovā, Rumānijā. Tajā piedalījās 15 dalībnieki no Itālijas, Nīderlandes, Turcijas, Francijas, Latvijas un Rumānijas.

Grupas programmā bija dažādas tēmas: zīmju valodas atšķirības Eiropas valstīs, nedzirdīgo sociālā dzīve un nodarbinātība Rumānijā un citās Eiropas valstīs, kā arī improvizācijas, pantomīmas un deju nodarbības. Notika arī ekskursijas uz ievērojamākām vietām, nedzirdīgo klubu.

Pārsvārā darba grupas nodarbības risinājās vietējā Kraiovas nedzirdīgo skolā „Bēthovens”. Šis skolas nosaukums izvēlēts par godu slavenajam klasiskās mūzikas komponistam Ludvīgam van Bēthovenam, kuram mūža otrajā pusē pasliktinājās dzirde, tomēr viņš turpināja komponēt.

Skola dibināta 1955. gadā. Tajā mācās apmēram 200 skolēnu (120 nedzirdīgie, bet pārējie ir bez vecākiem palikuši bērni). Tur nav sākumskolas klases. Salīdzinot ar Latvijas nedzirdīgo skolu, tā mums likās atpalikusi par vismaz 20 gadiem. Skolēniem ir iespēja apgūt gan šuvējas, gan kokapstrādes prasmes. Ārpusstundu darbā strādā arī daži nedzirdīgie. Skolā darbojas profesionāla nedzirdīgo jauniešu deju grupa „No limit”, kas ar lieliem panākumiem uzstājusies dažādos nozīmīgos pasākumos, tostarp arī nacionālajā Rumānijas TV kanāla „Pro TV” šova programmā „Rumānijas talanti”, izcīnot ceturto vietu.

Rumānijā ir 24 600 zīmju valodas lietotāju, bet pēdējos gados viņu skaits samazinās: nedzirdīgie emigrē uz citām valstīm, pārsvārā uz Itāliju, jo, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, Rumānijā valda nabadzība un liels korupcijas līmenis. Savā

valstī nedzirdīgie saņem pensiju 50 eiro apmērā, bet kā imigranti Itālijā pretendē uz 500 eiro mēnesī.

Nedzirdīgo kopienā ir ļoti liels bezdarbnieku skaits. Nedzirdīgie rumāņi pārsvārā strādā mazkvalificētos darbos, viņu vidū ir daudz *peddling* darboņu (sīktirdzniecība, ubagošana pret sīkiem suvenīriem), viņi ar to nodarbojas arī citās Eiropas valstīs.

Rumānijas Nedzirdīgo asociācijai ir 31 filiāle valstī. Korupcijas dēļ tā nedarbojas pietiekami aktīvi. Daudzas problēmas dažādās jomās ilgus gadus paliek neatrisinātas, piemēram, par palīdzības dienesta 112 pieejamību, dažādi sociālie pakalpojumi nedzirdīgajiem u.c.

Rumānijā reģistrēti 40 zīmju valodas tulki, kas uz vairāk nekā 24 tūkstošiem nedzirdīgo ir ļoti maz. Ir pieejams TV subtitrēšanas vai surdotulkuma pakalpojums, kā arī bezmaksas braukšana sabiedriskajā un starppilsētu transportā visā valstī.

Bijām arī Kraiovas nedzirdīgo klubā, kur ir šauras, gadiem neizremontētas telpas. Vienā no tām sanākušie cilvēki vienkārši atpūtās un sarunājās, bet citā ņēmās ar galda spēlēm. Smacīgi! Pirms pāris gadiem klubs no lielām telpām finansiālu apsvērumu dēļ pārvācās uz šejieni.

Ieraudzījām arī pie sienas pielikto biedru naudas parādnieku sarakstu. Ja nemaksā biedru naudu, tad aizliegts apmeklēt klubu. Biedra nauda rumāņiem ir 25 eiro gadā. Vai LNS biedri ir gatavi maksāt šādu summu, ja mūsu dzīves apstākļi acīmredzami ir ievērojami labāki nekā rumāņiem? ▲

VIZĪTE ŽURNĀLA „ROSME” REDAKCIJĀ

ILZE KOPMANE ANITA ZVIRGZDE

Ciemošanos radniecīgas organizācijas – Latvijas Neredzīgo biedrības (dibināta 1926. gadā) žurnāla „Rosme” redakcijā Juglā, Strazdumuižā Informācijas centrs ieplānoja pieredzes apmaiņas nolūkā, jo, tuvojoties projekta „Klusuma pasaule” noslēgumam, ar katru brīdi aktuālāks kļūst jautājums par to, kā turpināt mūsu iesāktās aktivitātes, to vidū – arī laikraksta „Kopsolī” izdošanu.

Tāpēc vēlējamies uzzināt, kā savas darbības finansiālā nodrošinājuma problēmas risina neredzīgajiem cilvēkiem domātā žurnāla „Rosme” redakcija. Un ne tikai to – arī kā tiek organizēts darbs šī ikmēneša izdevuma radošā satura veidošanā, tehniskajā sagatavošanā un piegādē lasītājiem.

Atklājās gan kopīgas iezīmes, gan atšķirības abu redakciju darbā. Mūsu izdevumu „vecums” ir apmēram vienāds – „Rosme” savus gadus skaita no 1956. gada („KS” no 1954). Laikrakstu „Kopsolī” šobrīd var saņemt un lasīt ikviens, kas vēlas, – projekta „Klusuma pasaule” klienti bez maksas, pārējie – abonējot. Bet „Rosme” ar valsts piešķirtu finansējumu tiek izdota tikai ierobežotā daudzumā – 200 eks. metienā parastā rakstā un 55 eks. Braila – neredzīgo rakstā. Tā kā Latvijā ir ap 7000 cilvēku ar pilnīgu vai daļēju redzes zudumu (Neredzīgo biedrībā ap 4000), tad, protams, tas ir visai skops informācijas nodrošinājums.

Redaktore Anita Zvirgzde skaidroja šādi šo situāciju: „Šo ikmēneša izdevumu saņem tie, kas jau gada sākumā pirmie pieteikušies. Pārējie var to lasīt uz vietas reģionālās nodaļās vai sarunāt ar tiem, kas žurnālu

saņem. Par valsts sniegto finansējumu vairāk izdot nevaram. Turklāt šī valsts atbalsta vajadzība mums katru gadu jāpierāda un jālūdz arvien no jauna.”

Žurnāls „Rosme” iznāk ar krāsainu apvāku melnbaltā drukā (tādas ir arī fotogrāfijas) ar palielinātiem burtiem, lai to vieglāk lasīt vājredzīgiem cilvēkiem, līdz ar to žurnāla 30 lappuses ietver apmēram tādu pašu informācijas daudzumu kā mūsu „Kopsolī” 16 lpp. Bet Braila rakstā sanāk iespaidīga apmēra sējums.

Viss darbs norit uz vietas divās nelielās redakcijas telpās, kur lielu daļu aizņem digitālās drukas iekārtas – darbinieki paši veic arī tehniskos darbus, to skaitā drukāšanu, komplektēšanu, iesiešanu un arī žurnāla sagatavošanu Braila rakstā: uz pabeizta balta kartona printeris izdrukā lapu, kas nosēta ar punktiņiem dažādās kombinācijās, kur katra no tām apzīmē kādu burtu vai pieturzīmi. Ar pirkstiem sataustot šos punktus, neredzīgs cilvēks spēj izlasīt tekstu – lasa ne tikai žurnālu, ir arī šādi sagatavotas grāmatas. Otrs variants – audio-grāmatas, kad teksti „ielasīti” kasetē vai diskā, ko var klausīties pēc vajadzības. Diemžēl šai vajadzībai arī trūkst finansējuma.

Redakcijas darbs lielā mērā balstās uz sadarbību ar brīvprātīgajiem korespondentiem, kas ir visās nodaļās Latvijā. Raksta gan LNB speciālisti, gan paši biedri, darot to pietiekami regulāri un labā kvalitātē; ir pat savi dzejnieki un rakstnieki. Strazdumuižā ir arī savs ciemata radiomezģls.

Ziņas par Neredzīgo biedrību, paziņojumi, projektu ziņas, atsevišķi informatīvi materiāli ievietoti mājaslapā: www.lnbc.lv.

Īpaši interesanti mums bija iepazīties ar suni – pavadoni Teodoru, bet par to lasiet LNS mājaslapas Jaunumu sadaļā (12.04.).

PALDIES žurnāla „Rosme” redaktorei Anitai Zvirgzdei par laipno uzņemšanu un iespēju apmainīties pieredzē mūsu darba jomā. Gaidīsim viņu vizītē Jāņa sētā. ▲

LNS BIEDRI KANDIDĒ PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀS

Sākumu lasiet 1. lpp.

Pastāstīju, ka tādā gadījumā nedzirdīgo problēmas turpināsies, jo nebūs iespējams iegūt profesionālo izglītību, lai konkurētu darba tirgū.

Tavars apsolīja sakontaktēties ar Labklājības ministriju un palīdzēt. Palīdzēja! Gandrīz jau divus gadus nedzirdīgajiem ir pieejami tulka pakalpojumi profesionālās izglītības ieguvē. Kopš tā laika mums kontakti turpinājās, ik pa laikam viņš paaugstinājās, kā nedzirdīgo kopienai klājas, kādas problēmas un kādi sasniegumi.

Vai uzreiz pieņēmi šo piedāvājumu? Vai ilgi domāji? Ko teica ģimene?

Tikšanās laikā Tavars mani nesteidzināja ar atbildes došanu. Ieteica divas līdz trīs nedēļas padomāt. Pats sliecos uz piekrišanu, jo iepriekšējā LNS kongresā tika spriests, ka nedzirdīgajiem jāiesaistās politikā un arī citās Eiropas valstīs ir nedzirdīgie deputāti gan pašvaldībās, gan parlamentos.

Pirms devu piekrišanu, ap-runājos gan ar ģimeni, gan darba devēju – neviens neteica, ka man nevajadzētu nodarboties ar politiku. Izlasīju LZP programmu – tā nebija pretrunāmaniem uzskatiem. Padomāju, ka mana iesaistīšanās politikā nāks par labu nedzirdīgo kopienai, un piekritu.

Uzreiz pēc tam man bija tikšanās ar LZP Rīgas domes mēra amata kandidātu Gunti Belēviču, kurš uzklauzīja manu stāstījumu par nedzirdīgajiem un prasīja manu viedokli par dažādu problēmu risinājumu.

Vai saraksts zaļajiem būs kopīgs ar Latvijas Zemnieku savienību, tas būs ZZS saraksts?

Rīgas domes vēlēšanās Zaļā partija un Zemnieku savienība startēs atsevišķi. Es būšu LZP jeb *zaļo* sarakstā.

Kāds būs *zaļo* piedāvājums, programma? Ko Rīgā paredzēts paveikt vai mainīt? Vai būs arī kādas prioritātes?

Zaļo devīze Rīgas Domes vēlēšanās ir **Rīga: Zaļa > Tīra > Vesela > Laimīga**. *Zaļais* ceļš ir vienīgais, kas stāv pāri jēdzieniem “mūsu” vai “jūsu”, krievs vai latvietis. Tikai tas var saglabāt mūsu zemi, pilsētu un mūsu bērnu nākotni.

Zaļajiem ir vairākas prioritātes, bet galvenā ir bērni, kas ir mūsu nākotne, jo uzskatām, ka viņiem jānodrošina nevis pats lētākais, bet pats labākais.

Rīgas skolās no pirmās līdz pēdējai klasei bērniem jāsaņem no Latvijas zemnieku bioloģiski audzētiem produktiem svaigi gatavotas bezmaksas pusdienas un bērnu darza bērniem jānodrošina visas trīs ēdienreizes. Senioriem līdztekus esošajam bezmaksas

transportam jānodrošina iespēja uzturēt labu veselību ar dažādām veselību veicinošām aktivitātēm, kā arī atbildinot rīdiniem pacienta līdzmaksājumu valsts kompensējamām zālēm.

Zaļie grib panākt, lai Rīgā vide būtu pieejama visai sabiedrībai, lai invalīdiem būtu neierobežota pieeja publiskajai telpai, lai **dzirdes invalīdiem tiktu nodrošināta informācijas vizualizācija**, bet redzes invalīdiem – informācijas dublēšana skaņas un taktiļā formā. Lai veicinātu invalīdu nodarbinātību, *zaļie* plāno ieviest atvieglojumus uzņēmumiem, kas nodarbina invalīdus. Un, protams, saglabāt pašreizējo bezmaksas transportu. *Zaļie* bezmaksas transportu grib nodrošināt visiem rīdiniem.

Padomāju, ka mana iesaistīšanās politikā nāks par labu nedzirdīgo kopienai, un piekritu.

Kā jau *zaļie*, esam par tīru vidi. Jo tīrākā vidē dzīvojam, jo mazāk mēs slimojam. Jāpanāk, lai uz ielām un ietvēm pārstatu kaisīt smiltis un sāli. Šis maisījums bojā ne tikai kokus, apstādījumus un būvju pamatus, bet arī cilvēku veselību – piesārņojums ar putekļu daļiņām nonāk cilvēku plaušās.

Varētu jau gari un plaši stāstīt par *zaļo* programmu, bet tam avīzē pietrūks vietas, daudz vairāk interesentiem varēšu pastāstīt tikšanās reizēs. Vairāk informācijas par *zaļo* programmu var iegūt arī mājas lapā www.belevics.lv

Kādas ir tavas pašas domas par situāciju Rīgā, kas būtu jāmaina un jāuzlabo? Ja tu kļūtu par deputātu, ko censtos ietekmēt?

Es pēc būtības jau esmu *zaļais*, jo bērniņu pavadīju Latgales laukos, nevaru iedomāties, ka spētu dzīvot vidē, kur apkārt tikai betona augstceltnes un smaciņš gaiss. Man, tāpat kā jebkuram citam rīdiniem, gribas dzīvot tīrā un sakoptā vidē, kurā var ērti justies. Nepatīk jau minētais smilšu un

sāls maisījums, bedrainās ielas, nesakopta vide, nu gluži tāpat kā citiem rīdiniem.

Vēl ir vide, kurā ērti varētu justies cilvēki, kuri nedzird. Tāpēc jau iesaistos politikā, lai varētu panākt pārmaiņas, kuras celtu nedzirdīgo dzīves kvalitāti. Ko censtos ietekmēt? – Jau tagad, kandidējot, sanāk ietekmēt, jo citi *zaļie* redz mani – nedzirdīgu cilvēku un tam blakus esošo zīmju valodas tulku, komunicē ar mani rakstiski, nevis zvana pa telefonu, sāk izprast nedzirdīgu problēmas un vajadzības.

Atmiņā palikusi *zaļo* sapulce, kad notika iepazīšanās ar kandidātiem un katrs par sevi pastāstīja. Kad es par sevi pastāstīju un pateicu, ka kandidēju, lai citi neņemtu mūsu vietā ar devīzi „*Nevis jūs par mums, bet mēs*

paši par sevi!”, visa zāle aplaudēja. Gri-bētu panākt, lai būtu pēc iespējas vairāk vizuālās informācijas, lai pašvaldības darbinieki nedzirdīgajiem paši piedāvātu palīdzību, piemēram, zinot, ka apmeklētājs būs nedzirdīgs cilvēks, paši pieteiktu tulka pakalpojumu vai arī savā darbā ieviestu jaunākās tehnoloģijas, kas nodrošina komunikācijas iespējas bez fiziskas tulka klātbūtnes. Jāsaprot, ka pašvaldība nav likumdevējs, kas lemj par valsts politiku pensiju vai nodokļu jautājumos.

Vai tu vēlētos kļūt par politiķi, tevi tas interesē? Ja nākotnē būtu piedāvājums kandidēt uz Saeimu, vai piekristu?

Ja jau eju politikā, tad nevajadzētu apstāties pašvaldības līmenī, būtu jāietekas iekļūt arī Saeimā, jo tur tiek lemts par valsts politiku. Man ikdienā sanāk strādāt ar daudziem likumiem un Ministru kabineta noteikumiem, iesniegt dažādus priekšlikumus Labklājības ministrijai. Kā Saeimas deputātam jau būtu lielāka ietekme. Vai būs piedāvājums – to laiks rādīs. Vispirms jāpaskatās, kā veiksies Rīgas domes vēlēšanās – cik daudz plusiņu savāksu, tas ir, cik liels atbalsts būs no nedzirdīgo rīdiniem kopienas un citiem vēlētajiem. Neiespējami kaut kas šķiet tikai līdz brīdim, kad tas tiek jau darīts. ▲

LTV PIEDĀVĀ PAR VĒLĒŠANĀM

Maijā (8., 13., 15., 20., 22., 29. 31.) pašvaldību priekšvēlēšanu diskusiju cikls „Izvēlies nākotni!” – LTV 7. kanālā ar surdotulkojumu. Skaties un balso atbildīgi, gudri un zinoši!

1. jūnijā, pl. 21.45 LTV1 noslēguma raidījums „Izvēlies nākotni!” – ar surdotulkojumu LTV 7).

Raidījumi skatāmi arī www.ltv.lv

TEPAT LATVIJĀ: LIELVEIKALĀ MAXIMA UN ...

ZIGMĀRS UNGURS LIENE KIRRE

No Valmieras saņemtas ziņas, ka tur nesen trīs nedzirdīgi puīši atraduši darbu. Divi celtniecībā, bet diemžēl viņu intervijas neizdevās iegūt. Toties Vladimirs Kirre bija ļoti atsaucīgs un zinošs, pastāstīja visu gari un plaši. Cerams, arī citiem būs interesanti izlasīt, kā izdodas sameklēt darbu šajos laikos tepat Latvijā.

Vladimir, pastāsti, kur tu strādā un cik ilgi jau?

Mana darbavieta ir Valmierā, Georga Apiņa ielā 10, XX Maximā! Strādāju tur no otrā marta. Šo darbu atradu pats. Pieteicos, mani uzaicināja uz darba interviju un tad pieņēma darbā uz trīs mēnešu pārbaudes laiku. Pirms tam bija jāiziet arī medicīniskā pārbaude.

Pastāsti, kā tev gāja darba intervijā.

Uz sarunām man līdzī bija tulks Iveta Lāce – Miezīte, kura man palīdzēja visu saprast, jo man tobrīd nebija dzirdes aparāta. Intervijā mani iepazīstināja ar direktoru un menedžeri. Bija dažādi jautājumi par darba pieredzi. Manā CV nebija pieminēta iepriekšējā darbavietā, kur darbs bija līdzīgs kā Maximā, bet ar būvniecības novirzienu. Par to pastāstīju intervijā. Bija arī viens tests, kas bija jāaizpilda divu minūšu laikā. Darba devēji uzskatīja, ka man ir ļoti liela pieredze.

Manā CV nebija pieminēta iepriekšējā darbavietā, kur darbs bija līdzīgs kā Maximā, bet ar būvniecības novirzienu. Par to pastāstīju intervijā. Bija arī viens tests, kas bija jāaizpilda divu minūšu laikā. Darba devēji uzskatīja, ka man ir ļoti liela pieredze.

Varbūt pastāsti mazliet par šo pieredzi, par savām profesijām?

Būvniecības profesijas man nebija, bet daudz šajā jomā apguvu pašmācības ceļā, visvairāk iemācījos, strādājot Rundālē „Baltajā mājā”, jo tur bija jārestaurē visa ēka. Nākamajā darba vietā bija jārestaurē garāžu durvis, krāsošanas darbi, griestos bija jāievēl elektrības vadi, jāuzstāda lampu bloki, tā, ka pieredze man ir vispusīga.

Kādi ir tavi darba pienākumi un kā

tiec ar tiem galā?

Es tur skaitos ratiņstūmējs, bet jādara dažādi darbi. Pirmajā nedēļā man bija jāsaņem iepirkumu grozi, jāsaņem lieli iepirkumu ratiņi tiem paredzētajās vietās. Otrajā nedēļā man jau lika strādāt dažādās veikala nodaļās, lai vadība redzētu, kur man ir ērtāk un kādā nodaļā mans darbs ir produktīvāks. Trešajā nedēļā jau strādāju dzērienu nodaļā. Man jāsaliek plauktos dažādu dzērienu pudeles, jāsaliek akciju paletes ar akcijas precēm, noteikti jāsaliek arī čipsi plauktos.

Pieredze man ir vispusīga. Vienīgais, kas atbildēja, bija Valmieras Maxima XX. Mūsu veikals starp visām Latvijas Maximām ir ieguvis visaugstāko novērtējumu!

Pa starpu šiem darbiem jāpaspēj savākt kopā un sastumt atpakaļ iepirkumu ratiņus pie ieejas. Ratiņus jāsavāc arī no āra. Tas ir smags darbs, jo jāstumj paletes, jākrauj alus un citu dzērienu kastes, jāpārcilā pudeles, tas ir nogurdinoši. Šāds darbs ietekmē manu muguru. Pagājušajā mēnesī nostrādāju 197 stundas! Protams, man ir arī brīvdienas.

Vai šādu grūtu darbu labi apmaksā?

Mani tur arī pabaro, veikalā ir ļoti labi pavāri un varu garšīgi paēst.

Alga gan ir nedaudz lielāka par minimālo, tomēr esmu apmierināts ar šo darbu, jo kur gan citur Valmierā vēl atradīšu kādu līdzīgu darbu? Pagaidām man vēl ir trīs mēnešu pārbaudes laiks, varbūt vēlāk maksās vairāk, nezinu. Pirms trim gadiem alga esot

bijusi 350 Ls mēnesī, bet krīzes laikā samazināja un joprojām nav palielināta.

Kāds ir darba režīms?

Strādāju no 7.30 līdz it kā 17.00, taču reāli sanāk strādāt ilgāk, līdz 18.00 un reizēm pat līdz 20.00! Tajā darbā daudz kas ir atkarīgs no pārbaudēm. Piemēram, šonedēļ bija vismaz četras pārbaudes pa visu veikalu, un tā katru otro nedēļu. Visā Latvijā Maximas veikalos ir slepeni cilvēki, kas nemanot pārbauda, kā darbinieki strādā un novērtē šo cilvēku. Vērtējums ir ļoti detalizēts, piemēram, novērtēt manu izskatu, vai man ir kopti nagai, vai es lietoju cimdsus, vai saku pircējiem „labdien, labrīt, labvakar”, kā arī „uz redzēšanos” vai „jauku dienu”. Un svarīgi, vai es pircējiem uzsmaidu. Vakar mums bija visiem darbiniekiem sapulce, kur runāja par šīm pārbaudēm.

Bet vai tev dzirdes dēļ nerodas problēmas, ja pircēji tev kaut ko prasa?

Ar saprašanos man nav problēmu. Es sašveicinos ar pircēju un jautāju, ko viņš konkrēti no dzērieniem vēlas. Tad iesaku vislabāko un atsveicinoties novēlu jauku dienu, arī pasmaidu, protams, un esam apmierināti abi. Bija gadījums, kad radās grūtības krievu valodas dēļ. Vīrietis pienāca pie manis un jautāja, kur var atrast bērnu šampaniešus. Es nesapratu, kas ir „rejonok”, bet sapratu, ka meklē šampanieti un aizvedu viņu pie alkoholišķajiem šampaniešiem. Labi, ka bija daudz klientu veikalā, kas man palīdzēja pārtulkot, un tad es laipni aizvedu šo vīrieti pie bērnu šampanieša plauktiem.

Vai veikalā satiec arī nedzirdīgos?

Jā, diezgan daudz, gan no biedrības, gan no vājdzirdīgo skolas! Sākumā jau visi grib parunāties, jautā, kā man šajā darbā iet. Bet tomēr viņi pajautā arī to, kas šajā veikalā ir lētāks, kas labāks un kur atrodas. Tad es viņiem vajadzīgo palīdzu atrast.

Vai pirms šī darba atrašanas tu meklēji darbu arī citur?

Biju iesniedzis savu CV Valmieras mēbeļu ražotnē, no turienes atbildes joprojām nav. Tāpat iesniedzu būvniecības veikalā Kurši, Valmieras Piena kombinātā par preču komplektētāju, atbildes nav.

Iesniedzu arī Valmieras Iki veikalā, arī bez atbildes. Vienīgais, kas atbildēja, bija Valmieras MaximaXX. Starp citu, mūsu veikals starp visām līdzīga lieluma Latvijas MaximāmXX ir ieguvis visaugstāko novērtējumu!

Paldies par interviju! Lai veicas strādāt šajā izcilajā veikalā! ▲

... PASAULĒ

VĒLAS SALAUZT BARJERAS

Neraugoties uz jaunību, Džozefs jau pabijis darbā ASV prezidenta mītnē Baltajā namā, divus gadus darbojies bezpeļņas nevalstiskajā organizācijā AmeriCorps un tagad strādā ASV Federālajā valdībā.

AIZRĀVIES AR POLITIKU

Luišs 5 gadu vecumā adoptēts no Dienvidkorejas un kopš tā laika dzīvo ASV Merionas pilsētā. Viņš nolēmis iesaistīties politikā un vēlas būt celmlauzis šajā ziņā kā viens no retajiem nedzirdīgajiem, kas ASV darbojas politikā.

Politika ir viena no lielākajām Luisa aizrautībām, tāpēc kādu dienu viņš vēlas atgriezties savā Ohaio štatā, lai sāktu politisko karjeru un iegūtu vēlētu amatu.

„Es gribu salauzt barjeras,” viņš saka. „Vēlos tās pārvarēt un, darbojoties politikā, parādīt, ko spēj nedzirdīgie cilvēki.”

Luišs tā ar savu piemēru iedrošina citus sekot savam dzīves aicinājumam, par spīti visiem ierobežojumiem, iet uz savu mērķi, nebaudoties no grūtībām,

VIENMĒR SAVS VIEDOKLIS UN SKAIDRI MĒRĶI

Luišs mācījās parastā pamatskolā, pēc tam vidusskolā, kur kļuva par aktīvu nedzirdīgo interešu aizstāvi, iestājoties par to, lai nedzirdīgajiem būtu iespējas kaut ko mainīt savā dzīvē.

KĀ SĀKĀS CEĻŠ UZ BALTO NAMU

Luišs 2005. gadā sāka studēt Galaudeta universitātē – nedzirdīgo un vārdzirdīgo augstskolā, kas ļoti vairoja viņa pārliecību, ka nedzirdīgie spēj paveikt ļoti daudz.

Luisam bija vairākas tikšanās ar senatoru Harkinsu, kurš viņu pieņēma darbā savā birojā. Tur jaunais students uzzināja daudz vērtīga. „Tas mani patiesi iedvesmoja,” atzīst Luišs.

Ar Harkinsa rekomendācijas vēstuli 2010. gada pavasarī Luišs ieradās Baltajā namā, lai pieteiktos par stažieri. Kopā ar 23 citiem praktikantiem Luišs lasīja tūkstošiem vēstuļu un citu korespondenci, kas adresēta ASV prezidentam Barakam Obamam. Viņi atlasīja svarīgākās (interesantākās) un nodeva Korespondences nodaļai, kur izlēja, kādas vēstules jāizlasa prezidentam.

„Lasot ieguvu daudz informācijas par to, kā cilvēki jūtas un ko vēlas, lai prezidents izdara,” stāsta Luišs. „Tas bija mūsu darbs – izvēlēties vēstules, kas mums likās iespaidīgākās vai iedvesmojošākās.”

ĪR JĀPĀRVAR NEVEIKSMES UN JĀIET TĀLĀK

Pašlaik Luišs strādā par korespondences speciālistu ASV Darba departamenta Federālo līgumu birojā. Viņš nav vienīgais nedzirdīgais departamentā strādājošais. Nedzirdīgo darbinieku rīcībā ir trīs štata zīmju valodas tulki. Lai sazinātos ar kolēģiem, kas neprot zīmju valodu, viņi izmanto arī komunikāciju tehnoloģiju sniegtās iespējas.

„Ja jūs vēlaties gūt panākumus, jums smagi jāstrādā un jābūt pozitīvai attieksmei pret dzīvi, jāspēj pārvarēt neveiksmes un jādodas tālāk,” nobeigumā uzsver Luišs.

Sagatavoja: Informācijas centrs

ATBALSTA PERSONAS UZSĀKS DARBU

ZIGMĀRS UNGURS DIĀNA ZĀLAMANE - LEITE

LNS projektā „NEPALIKT VIENIEM KLUSUMĀ” apmācību kursu beigušas divas atbalsta personu grupas. Pirmajā grupā mācījās sievietes ar dzirdes traucējumiem (attēlā), otrajā – dzirdīgas sievietes. Katrā grupā bija 5 cilvēki. Kādas zināšanas kursantes apguva un kam viņas būs atbalsts? Uz „Kopsoli” jautājumiem par šo jauno sasniegumu atbild projekta koordinatore Diāna Zālamane – Leite.

Cik eksāmenu bija vienai un cik otrai atbalsta grupai, kādās jomās bija eksāmeni?

Gala eksāmens bija viens katrai atbalsta grupai, bet visu apmācību laikā pēc katras tēmas pie konkrētā speciālista tika veikta iegūto zināšanu pārbaude. Atbalsta personas dzemdībās ieguva zināšanas par psiholoģiju grūtniecības un dzemdību aprūpē, atsāpīnāšanu un anestēziju dzemdībās, dzemdību pozām, masāžu un relaksāciju, jaundzimušā aprūpi, manipulācijām dzemdību laikā un iespējamiem sarežģījumiem, dzemdību norisi un zīdīšanu.

Atbalsta personas pēcdzemdību periodā ieguva zināšanas par pēcdzemdību psiholoģiju un saskarsmi veselības aprūpē, jaundzimušā fizioloģiju, pareizu bērna nēsāšanu, bērna attīstību un kopšanu, pēcdzemdību rehabilitāciju un krūts zīdīšanu.

Kā dalībniecēm veicās eksāmenos?

Visas apmācību laikā bija cītīgi gatavojušās, uzdeva daudz jautājumu – līdz ar to gala eksāmens tika nokārtots veiksmīgi. Prakses laikā kontaktējoties ar māmiņām Rīgas Dzemdību namā, visas meitenes parādīja labas zināšanas un rūpes par jaunajām māmiņām un mazuļiem.

Vai izlaidums būs un kad?

Pašlaik norisinās visi sagatavošanas darbi, lai drīzumā noorganizētu atbalsta personu izlaidumu.

Ko šis atbalsta personas darīs tālāk? Kādā veidā varēs pieteikties, lai saņemtu viņu pakalpojumus?

Viņas sniegs informatīvu, emocionālu un fizisku atbalstu topošajai māmiņai grūtniecības laikā, dzemdībās un pēcdzemdību periodā. Pie-

teikties pakalpojumiem var sievietes ar dzirdes invaliditāti, kuras gaida bērniņu, kā arī sievietes ar maziem bērniem (līdz 2 gadu vecumam). Pieteikties var katru darba dienu no pl.9 līdz 12 Elvīras ielā 19, 2. stāva 8. kabinetā, kā arī var vienoties par citu ierašanās laiku – pirms tam atrakstot uz e-pastu: lns@lns.lv vai diana.leite@gmail.com.

Kādus pakalpojumus šis atbalsta personas sniegs – paraksturojiet īsumā pašus galvenos!

Atbalsta personas dzemdībās palīdzēs māmiņām sagatavoties bērna dzimšanai, atbildēs uz visiem neskaidrajām jautājumiem, nepieciešamības gadījumā sazināsies ar ārstu, kopīgi sagaidīs mazuļi un paliks ar jauno māmiņu kopā vēl pāris stundas pēc dzemdībām, lai atbalstītu un palīdzētu uzsākt zīdīšanu.

Atbalsta persona pēcdzemdību periodā sniegs nepieciešamo informatīvu un psiholoģisko atbalstu māmiņai ar bērnu (līdz 2 gadu vecumam): atbildēs uz neskaidrajām jautājumiem par mazuļa kopšanu un attīstību, ierādīs pareizas mazuļa turēšanas un ģērbšanas iemaņas, sniegs atbalstu traumatisku dzemdību gadījumā u.c.

Bez tam Centra telpās Elvīras ielā 19 tiks organizētas atbalsta grupas un nodarbības māmiņām, kur būs pieejami psihologa un fizioterapeita pakalpojumi, kā arī dažādi speciālistu sagatavotie informatīvie materiāli. ▲

Ieguldījums tavā nākotnē

Eiropas Savienība

EIROPAS KULTŪRAS TENDENCES – PIEREDZE NEDZIRDĪGO TEĀTRA FESTIVĀLĀ

INĒSE IMMURE NO MARIKAS ANTONOVAS PERSONISKĀ ARHĪVA

No 15. līdz 23. martam Austrijā notika 14. Eiropas un Starptautiskais nedzirdīgo teātra festivāls ARBOS, kurā piedalījās arī Marika Antonova un Jolanta Znotiņa.

Festivālā piedalījās gan nedzirdīgi, gan dzirdīgi aktieri no piecām valstīm, kuri piedāvāja vizuālas izrādes un izrādes zīmju valodā.

Mūsu teātra mākslinieces M. Antonova un J. Znotiņa, kuras profesionālo skatuves izglītību ieguva studējot Mūzikas un teātra mākslas akadēmijā Čehijā, uzstājās Amštetenā un Vīnē ar komisku izrādi „Soliņš”. Tā ir izrāde bez vārdiem, pat bez zīmēm, un visa izrādes darbība un abu varoņu sazināšanās notiek ar žonglēšanas, kustību un mīmikas palīdzību. Pēc izrādes abas aktrises vadīja nodarbību dzirdīgiem un nedzirdīgiem bērniem un sociālo centru klientiem.

Kā jūs nokļūvat šajā festivālā?

Marika Antonova: Festivāla organizatoru režisoru Herbertu Gantsāheru (*Herbert Gantschacher*) pazīstu jau sen. Studējot un strādājot Čehijā, festivālā esmu piedalījies, šķiet, piecus gadus pēc kārtas kopā ar augstskolas teātra grupu – gan kā aktrise čehu režisores Zojas Mikoctovas režisētajās

izrādēs bērniem un pieaugušajiem, gan ar pašas režisēto izrādi *Svešnieces dienasgrāmata*, kurā Jolanta spēlēja galveno lomu. Tātad festivālu labi pazīstu, zinu tā plusus un mīnus, izrāžu atlases prasības, vairākus gadus pat kārtāju mūsu studentu teātra viesošanās organizatorisko pusi – transportu, naktsmītnes, tāpēc labi pārzinu šī festivāla „virtuvi”. Tagad, kad abas ar Jolantu esam atpakaļ Latvijā, šķita svarīgi saglabāt

kontakts un piedāvāt festivālam to, ko darām šeit. Šī ir brīnišķīga iespēja Latvijā saglabāt „logu uz Eiropu” un tās kultūras jaunumiem.

Jolanta Znotiņa: Loģiski, ka mēs gribējam pēc teātra augstskolas beigšanas Čehijā turpināt un realizēt savus sapņus un mērķus teātra mākslas jomā ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās. Piedalīties festivālā man ir svarīgi, jo tā ir iespēja iegūt jaunus teātra draugus un kontaktus, apskatīt citu valstu izrādes un piedalīties atlases konkursos nākamā gada jaunajai izrādei. Pagājušā gada festivālā spēlēju un dejuju somu nedzirdīgā profesionālā deju režisora Juho Sārinena deju izrādē „Marionetes”. Tajā tiku pēc veiksmīga atlases konkursa festivāla ietvaros Vīnē. Arī es piedalos šajā festivālā jau 5 gadus pēc kārtas.

Kā festivāla organizētāji atlasīja festivāla dalībniekus?

M.: Domāju, ka izrādes atlasa Herberts pats – vienpersoniski. Mums noteikti palīdzēja ilgā pazīšanās, taču svarīgākais – festivāla programma, dalībnieki, tēma un finanses tiek saplānotas gadu iepriekš. Ja grib pieteikties uz nākamā gada festivālu, tad jau tagad jāsūta izrādes apraksts, kvalitatīvas fotogrāfijas un video un tad jāgaida – izvēlēties vai ne. Tā kā mūsu „Soliņš” ir izrāde bērniem, noteicošais, šķiet, bija tas, ka atsaucās skolas, sociālie centri un kultūras nami: „Jā, mēs šo izrādi gribam redzēt.”

Marika: Šī ir brīnišķīga iespēja Latvijā saglabāt „logu uz Eiropu” un tās kultūras jaunumiem.

Kāds bija šī festivāla mērķis?

M.: Kā daudziem nedzirdīgo kultūras festivāliem, arī šim saskatu divus pamatmērķus – dot iespēju sastapties, kopā strādāt, apmainīties ar kontaktiem, domām un pieredzi māksliniekiem no dažādām valstīm, kas darbojas nedzirdīgo mākslas jomā. Citus gadus, piemēram, esam festivālā sastapušas fantastisko indiešu izcelsmes nedzirdīgo aktieri Ramešu Meijapanu (*Ramesh Meyyap-*

pan) vai nedzirdīgo angļu perkusionisti Evelīnu Gleniju (*Evelyn Glennie*). Mūsu vērtīgākā sastapšanās šī gada festivālā bija iepazīšanās ar amerikāņu grupu no nedzirdīgo kultūras centra „QUEST”.

Otrs festivāla mērķis ir nedzirdīgo kultūras popularizēšana plašākā sabiedrībā – īpaši bērnu auditorijā – visā Austrijā.

Pieminējāt amerikāņu grupu. Pastāstiet, lūdzu, par to sīkāk.

M.: Precizēšu, „QUEST” ir vizuālā teātra centrs netālu no Vašingtonas. To dibinājuši divi izbijuši Galaudeta paraugpamatskolas skolotāji – laulāts dzirdīgs pāris. Cik nopratu, centrs izvērsis augstvērtīgu māksliniecisko darbu, kā arī aktīvi darbojas pedagogijas un sabiedrības izglītošanas jomā. Bija ļoti interesanti klausīties viņu stāstos par vizuālās izglītības projektu nedzirdīgiem bērniem, vērot izrādi, kas domāta dzirdīgo skolām, lai jautrā, radošā formā bērnus informētu par nedzirdīgo kultūru un zīmju valodu. Un tīri emocionāli – tā bija jauka, sirsnīga, saliedēta sešu cilvēku komanda, kurā neviens nešķiroja dzirdīgos un nedzirdīgos, bet novērtēja katra talantu, spējas un ieguldīto darbu. Man ļoti patika miers, nosvērtība un uzticēšanās, ar kādu grupas vadītājs un režisors Tims Makārtijs (*Tim McCarty*) vadīja tās darbu. Plānots, ka nākamgad festivāls notiks maijā un viņš tā laikā veidos izrādi ar dažādu valstu nedzirdīgo aktieru piedalīšanos.

J.: Šī festivāla organizators Herberts man piedāvāja nākamgad maijā piedalīties T. Makārtija izrādē. Es labprāt piedalītos, bet nākamgad tajā pašā mēnesī Francijas festivāls aicina mūs abas uzstāties ar jauno, vēl nepabeigto izrādi ģimenēm ar bērniem. Varbūt izdosies iesaistīties abos festivālos, bet, ja ne, tad priekšroka būs Francijai, jo tajā festivālā neesam bijušas.

Šī gada festivāla tēma bija svarīgākais jautājums pasaules mākslā, mūzikā un teātrī: „Kas ir skaistums?” Kā jūs uz šo jautājumu atbildējat festivāla skatītājiem?

M.: Ha ha ha, nezinu... domāju, ka nekā nopietna vai provokatīva mūsu izrādē nav.

Varbūt izrāde liek aizdomāties par to, ka atklātas attiecības starp cilvēkiem ir skaistas, pat ja tajās ieskanas arī savstarpēja ķircināšana un zobošanās. Skaists varētu būt arī spēlesprieks, izdoma un bērnišķīgā aizrautība, kas piemīt mūsu varonēm.

Kāds skatītājs man teica, ka izrādes beigās slaucījies aizkustinājuma asaras. Viņš tajā saskatīja brīnišķīgu draudzīga izlīguma piemēru un arī veiksmīgu aizbēgšanu no

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

samaitātās, steigas pilnās, tehnoloģijām pārpludinātās ikdienas. Re, kā. Skaisti, ka kāds izrādē „nolasa” kaut ko tādu.

Kā radās jūsu priekšnesuma ideja?

M.: Ideja par diviem dīvaiņiem, kas sastopas parkā uz soliņa un sarunājas žonglējot, man radās studiju laikā Čehijā vismaz pirms astoņiem gadiem. Dažādos veidos šo ideju īstenoju pati studiju laikā kopā ar kursabiedru – nedzirdīgu puisi. Vēlāk etīdi pārņēma Jolanta kopā ar savu kursabiedru.

J.: Šo etīdi nespēlēju tikai ar kursabiedru Martinu. Reiz viņš smagi saslima un ļoti steidzami bija vajadzīgs viņa aizvietotājs, jo priekšā bija uzstāšanās diena. Lomā ātri ielēca čehu profesionālā aktrise Katerina Jebava, kas prot arī zīmju valodu, jo viņai ir nedzirdīgs dēls. Viņa nospēlēja puicisku meiteni biksēs, cepurē ar nagu un sasaitētu pirkstu. Tā ar Katerinu kopā spēlējām gandrīz līdz manam izlaidumam un gribējās turpināt uzstāties ar to Latvijā un ārpus tās.

Kāda bija publikas reakcija?

M.: Cilvēki smejas, un labi, ka viņi tā dara. Klusums nozīmētu, ka spēlējam slikti. Visvairāk smejas cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem un pirmskolas vecuma bērni. Smieklu troksnī ir tik patīkami spēlēt!!

Pēc izrādes jūs vadījāt nodarbību dzirdīgiem un nedzirdīgiem bērniem un sociālo centru klientiem. Ko viņiem mācījāt?

M.: Skolās vai bērnudārzos mūs skatās 20 – 40 bērni, pēc izrādes viņus sadalām divās grupās un katrai novadām nodarbību, kurā mācām žonglēšanas pamatus. Austrijā tas nebija iespējams – Amštetenā bija gandrīz 100 skatītāju, bet Vīnē – krietni pāri tam. Teātra tehniķiem nācās likt trīs rindas papildvietu un kādu klasi pat sēdināt uz grīdas. Kad spēlējām, skatītāji sēdēja turpat pie kājām un bija jāuzmanās, ka kaut ko neuzmetam viņiem uz galvas. Pēc izrādes 20 – 30 minūtes visi kopā ar skatītājiem spēlējām asociāciju spēles ar žonglēšanas priekšmetiem: piedāvājām bumbiņu, riņķi, vāļīti un prasījām, lai rāda, kas šis priekšmets varētu būt: ābols, spieķis vai mašīnas stūre.

J.: Uz festivāla nodarbībām mums bija līdzīgi tikai 40 no zeķēm pašu gatavotas bumbiņas. Bet Vīnē bērnu bija pāri simtam, tāpēc sadalījām viņus divās grupās.

Es mācīju žonglēšanas pamatlikumus. Ar tik daudz bērniem reizē bija grūti vienai strādāt, bet bērni bija ļoti ieinteresēti un aktīvi. Pēc nodarbības viņi negribīgi atdeva bumbiņas, jo gribēja vēl turpināt.

Pasākums notika 7 Austrijas pilsētās. Kā bija uzstāties mazajā Amštetenā (apm. kā Cēsis) un kāpēc tieši tur?

M.: Pilsētu izvēlējās festivāla organizētāji. Jā, tā ir maza pilsēta, bet ar „sociāli atvērtu” domāšanu. Katru gadu Amštetenas kultūras centrs izvēlas kādu festivāla izrādi.

Skatītāju vidū ir gan hiperaktīvi bērni, gan bērni un pieaugušie ar garīgās attīstības un kustību traucējumiem. Nedzirdīgo bērnu šoreiz nebija (tie bija Vīnē), toties centra darbiniece skatītājiem teica ļoti mīļus ievadvārdus, pastāstot, ka viena no aktrisēm ir vājdzirdīga, un pamācot, kā aplaudēt nedzirdīgi.

Jolanta: Jāsāk ar pozitīvu domāšanu, un tur slēpjas tā burvestība.

Mūs uzņēma mīļi un sirsnīgi. Kad kultūras centra tehniķim lūdzām, lai sagādā mums soliņu, kas pēc iespējas vairāk līdzinātos parka solam, viņš pazuda uz 50 minūtēm un atgriezās, stiepjot īstu,

smagu un ļoti glītu parka solu.

Ar ko šis festivāls atšķiras no citiem līdzīgiem, piemēram, no Eiropas Nedzirdīgo kultūras festivāla, kas jūlija sākumā notiks Reimsā (Francijā)?

M.: Tas noteikti ir savdabīgs, un to būtiski ietekmē Herberta Gantšahera personība. Būdam ļoti talantīgs organizators, pirmkārt, viņš ir dziļi domājošs režisors, nebaudās būt skarbs, rādīt neglīto, neērtu, sabiedrībai sāpīgo. Šogad viņa izrādē festivālā bija par „neērtajiem” bēgļiem, kas ik gadu ierodas Austrijā.

Bet šis nav masu pasākums; ar Reimsas festivāls nevar salīdzināt. Vīnē rādītās nopietnās izrādes nereti apmeklē vien 20 – 30 skatītāju, bet bērnu izrādes – ap 100 skatītāju. Reimsā ir milzu zāles ar 1000 sēdvietām.

Otra lielā atšķirība: ARBOS projekti bieži ir integratīvi, kur vienalga, vai cilvēki – aktieri un skatītāji – dzird vai nedzird, bet Reimsas festivālu veido nedzirdīgo komanda, un tur 3000 nedzirdīgo uz trim dienām pārpludina vienu pilsētu un visur redz tikai zīmju valodu. Arī šādi nedzirdīgo kultūras svētki ir vajadzīgi, un katram māksliniekam jāizlemj, kur viņa vieta.

Kāpēc jūsu uzstāšanās nav bijis iespējams redzēt šeit, Latvijā?

M.: Tā nav gluži taisnība. „Soliņu” esam Latvijā rādījušas trīs bērnudārzos un aprūpes centrā „Cerību ligzda”. Tā kā šī ir izrāde bērniem, meklējam mazos skatītājus.

Kādas ir jūsu iespējas uzstāties šeit un pasaulē kā profesionālām māksliniecēm?

M.: Iespējas tāpat vien apkārt nemētājas. Varbūt Čehijas augstskola šajā ziņā bija „siltāka” vide – mums kā studentēm uzstāšanās iespējas, projekti un dalība interesantos festivālos toreiz bira kā no gaisa, krājās laba slava un kontakti. Latvijā viss pašam no jauna jābūvē, jābriedina, un es par to neželos.

Raiņa vakarskolas un LNS amatiermākslas tradīcijas ir izeļas, tāpēc abas šīs iestādes sajūtu kā divus balstus sev aiz muguras, kad nāk prātā kāda radoša iecere. Jāstrādā ar teātra kolektīviem, jāstrādā arī mums abām divatā. Man Jolanta noteikti ir labākais biedrs, ko varu iedomāties savām drosmīgākajām radošajām iecerēm. Gan jau tad festivāli un skatītāji pamazām atradīsies.

J.: Man tā ir liela vērtība, ka varu sadarboties ar Mariku. Jāsāk ar pozitīvu domāšanu, un tur slēpjas tā burvestība. Man patika kāda mūka teiktais: „*Katrs var burt, katrs var sasniegt savus mērķus, ja vien prot domāt, ja vien prot gaidīt, ja vien prot gavēt.*”

Aprīļa beigās man būs jauna iespēja: sāksies intensīvi mēģinājumi ar diviem dzirdīgiem aktieriem jaunajai izrādei, kas tiks izrādīta Dailes teātra kamerzālē kāda projekta ietvaros. Kā es tur nokļūvu? Tas ir garš stāsts. Par to varēšu pastāstīt pēc pirmizrādes jūnijā (smejas). ▲

LASĪTĀJI VĒRTĒ

SIGITA ĶIKURE,
no Rīgas:
Viss ir tā,
kā tam
jābūt...

Runājot par avīzi, domāju, tajā sistemātiski, no gada gadā apkopota pati nozīmīgākā un interesantākā informācija, kas ir saistīta ar LNS, tās biedriem un apkārtējā pasaulē notiekošo. Lasu visu un no pirmās lappuses. Katrā numurā var uzzināt kaut ko jaunu par LNS darbību – atklājas gan biedru intereses, gan biedrībās notiekošais, gan arī projektu darbinieku viedokļi.

Varbūt vajadzētu vēl vairāk apzināt pašu lasītāju viedokļus, komentārus par viņus interesējošiem jautājumiem. Mans ierosinājums – par kādu konkrētu tēmu uzdot jautājumu pašiem lasītājiem un tad uzklaut, ko viņi par to domā.

Aprīļa numurs ir ļoti pārskatāms, saprotams, arī viegli lasāms. Man patīk, ka Kopsolī komanda uzmanīgi seko līdzi apkārt notiekošajam, līdz ar to raksta par konkrētā laikā aktuālākajām tēmām, lai pienācīgi informētu lasītājus. Priecājos, ka ir arī sporta lapa. Var uzzināt, kā pavadīt brīvo laiku un kādas ir jaunākās tendences pasaulē.

Ar interesi lasu par ārzemju pieredzi, piemēram, aprīļa numurā bija labs raksts par Īslandiešu zīmju valodu. Mazliet kaitina tas, ka intervijās bieži intervē vienus un tos pašus cilvēkus. Tāpēc ne visas intervijas lasu, jo to saturs jau paredzams, tās liekas garlaicīgas.

Turpretī vērtīgi tas, ka laikrakstā ievietotās publikācijas dod iespēju regulāri sekot līdzi jaunumiem un notikumiem citvalstu nedzirdīgo dzīvē, tuvāk uzziņot par to kultūras jaunumiem.

Var droši teikt, ka mūsu avīze *Kopsolī* domāta visai ģimenei, jo to var lasīt/skatīt jaunāka un vecāka gadagājuma cilvēki. Visumā labu rakstu ir daudz, tie ir dažāda satura, papildināti ar fotogrāfijām – vārdu sakot, viss ir, kā tam jābūt. Ir tikai jālasa! ▲

ĪSAS ZIŅAS NO LNS MĀJASLAPAS

BIEDRĪBĀS

Lieldienu svinēšana projekta „Klusuma pasaule” ietvaros

LNS projekta „Klusuma pasaule” ietvaros Tukumā Lieldienu atzīmēja 29. martā, bet Rīgā 1. aprīlī. Katram pasākuma apmeklētājam bija jāpaņem līdzi sava skaistākā Lieldienu ola. Notika olu sišana, ripināšana un jautra izšūpošanās. Savukārt Jelgavā šis tradīciju pasākums notika ārpus projekta, turklāt brīvā dabā – sava biedra

PROJEKTOS

Datorlietošanas pamatu apguve turpinās

Projekta „Klusuma pasaule” ietvaros arī šogad vēl turpinās 2.11 aktivitāte *IT tehnoloģijas – dzirdes invalīdu sociālajai rehabilitācijai „@-pasaule”*.

Vēlmi apgūt datorprasmī, projektam sākoties, izteica 310 klienti, un aizvadītajos trīs gados 42 stundu apmācību programmu apguvuši vairāk nekā 250 klientu. – Videoziņas (tālāk VZ), 5. 04.

LATVIJĀ

Ģimenes ārstiem jāapzvana savi slimnīcā nenogādātie pacienti

No 1. aprīļa ģimenes ārstiem vai prakses māsām vajadzēs apzvanīt vai nepieciešamības gadījumā apmeklēt savus pacientus, ja viņi saukuši ātro palīdzību, taču tā nav nogādājusi viņus slimnīcā. – VZ, 5. 04.

Satversmes tiesa pieprasa grozījumus soda uzlikšanā transportlīdzekļu īpašniekiem

Satversmes tiesa nolēma, ka Saeimai līdz 2013. gada 1. oktobrim jāpilnveido un jāgroza likumdošanas akti, kas attiecas uz gadījumiem, kad transportlīdzekļa īpašniekam piespriež maksāt sodu par pārkāpumu, ko ar viņa transportlīdzekli izdarījusi cita persona. Transportlīdzekļa

PASAULĒ

Rumāņu nedzirdīgie dejojotāji pārsteidz žūriju

Rumānijā Kraiovas nedzirdīgo skolas „Bēthovens” jauniešu deju grupa „No limit” valsts nacionālā TV kanāla „Pro TV” šovā „Rumānijas talanti” izcīnīja ceturto vietu. – J, 2. 04.

Anglijā – speciāli koncerti nedzirdīgajiem

Velsas Nacionālā orķestra pēdējie koncerti bija īpaši radīti nedzirdīgajiem. Jauniešiem atļāva sēdēt starp mūziķiem koncerta laikā. Viņi varēja arī pieskarties instrumentiem, lai savā veidā izjustu to vibrācijas un pieredzētu mūzikas sniegtās sajūtas. – J, 9. 04.

Visas pasaules nedzirdīgie satiksies Austrālijā

Pasaules nedzirdīgo federācija (PNF) un Jaunās Dienvidvelsas (Austrālija) Nedzirdīgo apvienība rudenī – 2013. gada oktobrī Sidnejā rīko PNF 2. starptautisko konferenci. – J, 15. 04.

Kristapa Legzdiņa mājas pagalmā. Rēzeknē Lieldienu svinēja ar olu kauju. Ventspilī Lieldienu pasākuma ievadā katram vajadzēja sameklēt telpā paslēptās olas. – Jaunumos (tālāk – J), 15. 04.

Veselību veicinoši pasākumi Jelgavā un Tukumā

Jelgavā pirmoreiz organizēja veselību veicinošu pasākumu – boulinga turnīru, bet Tukumā rādīja savu meistarību novusā, dambretē un šautriņu mešanā. – J, 23.04.

Metodiskais palīgmateriāls zīmju valodā „Projekta soļi zīmēs”

Sagatavots projekta „Attīstības vektors” ietvaros. Saturā: viss par projektu sagatavošanu un realizāciju. Pilnībā pieejams LNS mājaslapas sadaļā Projekti/ „Attīstības vektors” – 17.04.

Topošām un jaunām māmiņām – atbalsta personas

LNS projektā „Nepalikt vieniem klusumā” apmācības beigušas visas desmit atbalsta personas jaunajām ģimenēm dzemdību un pēcdzemdību periodā. – VZ, 15.04.

Īpašniekus vairs nevarēs sodīt arī tad, ja Saeima neveiks grozījumus līdz noteiktajam termiņam. – VZ, 5. 04.

Nedzirdīgie nevar kļūt par donoriem!

Valsts asinsdonoru centra (VADC) Donoru nodaļas vadītāja Tamāra Kļaveniece: „Cilvēks ar nelieliem dzirdes traucējumiem var būt donors, bet nedzirdīgs cilvēks nevar būt donors”. – VZ, 12. 04.

Stājušies spēkā grozījumi Krimināllikumā

No 1. aprīļa stājās spēkā Krimināllikuma (KL) grozījumi. Samazināti cietumsodu termiņi. Dažus nodarījumus vairs neuzskatīs par krimināliem. Visbargāk sodīs noziegumus, kas skar cilvēka veselību un dzīvību (dzimumnoziegumi, darījumi ar narkotikām, laupīšana ar slepkavībām utt.). – VZ, 12. 04.

Pirmā nedzirdīgajiem piemērotā viesnīca Tirolē

Tiroles Nedzirdīgo biedrība Austrijā sadarībā ar Tiroles tūrisma reklāmas organizāciju un turienes Vājdzirdīgo centru padarījusi pieejamāku viesnīcu „Innsbruck” nedzirdīgajiem un vājdzirdīgajiem viesiem. – VZ, 5. 04.

Noslēdzies 2. Pasaules nedzirdīgo čempionāts hokejā

Šogad Pasaules čempionātā uzvarēja Krievijas hokejisti. Otrajā vietā Kanāda, trešajā – Somija. – VZ, 12. 04.

Vēlēs jaunu EUD prezidentu

No 16. līdz 19. maijam Īrijas galvaspilsētā notiks Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) Ģenerālā asambleja, kuras laikā ievēlēs arī jaunu EUD prezidentu un valdi. Latviju Ģenerālajā asamblejā pārstāvēs LNS valdes loceklis Ainārs Osmanis. – J, 19. 04.

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs

LATVIJAS SKOLĒNI PIRMAJĀ VIETĀ BALTIJĀ

JEVĢENĪJS PUHOVS NO PERSONISKĀ ARHĪVA

Pēc uzvaras pār Lietuvu – no kreisās: E.Nebijs, V.Potašenko, S.Ķikurs, M.Mitkins, D.Beitiks, treneri K.Štolcers un J.Puhovs. Sēž: R.Zvidris, A.Zvidris un A.Vestfāls.

Pēc uzvaras pār Igauniju – no kreisās: Z.Embekte, E.Zariņa, Kr.Magone, A.Višņevska, L.Vaivade. Sēž: I.Āre, G.Pelse.

Marta beigās Rīgā risinājās jau 43. Baltijas valstu nedzirdīgo skolēnu spartakiāde un Rīgas skolas atklātās starptautiskās sacensības peldēšanā ar Polijas – Poznaņas piedalīšanos. Šeit pārskats par spartakiādi!

DAMBRETĒ labākie izrādījās igauņi, mēs palikām otrie.

Mums punktus guva: M. Mitkins (1); A. Hildebrants (2); A. Vestfāle (0,5); E. Zūrakovska (1,5).

ŠAHS. Uzvarējām Igauniju ar 4 : 0, bet zaudējām Lietuvai, līdz ar to mums atkal 2. vieta. Punktus guva – A. Vestfāls (1); A. Hildebrants (2), A. Vestfāle un I. Hartmane (arī 1).

GALDA TENISS. Sacensības risinājās teicamā sporta zālē LU Ķīmijas fakultātē, kur bija izvietoti 10 galdi.

Jāsaka, šis sporta veids pašreiz mums ir vājākais punkts, kaut arī pāris gadus agrāk plūcām laurus. Zēniem sniegums labs, bet meitenes nespēja uzvarēt nevienu spēli, un tā palikām pēdējie aiz Igaunijas un Lietuvas.

Individuāli nepaveicās arī mūsu Raitim Zvīdrim, kurš ar 5 uzvarām varēja ierindoties 3. vietā, bet izšķirošajā spēlē ar igauņi zaudēja.

SACENSĪBU ATKLĀŠANA. Dalībniekus uzrunāja Rīgas skolas direktore Kristiāna Pauniņa. Viņa visām skolām pasniedza piemiņas veltes. Klātesošos sveica arī uzaicinātie goda viesi: LNSF prezidents Vāris Strazdiņš, Latvijas bērnu un jauniešu invalīdu sporta federācijas prezidente, asociētā profesore Aija Kļaviņa un Valmieras skolas direktors Andris Tauriņš.

Atskatot visu valstu himnām, sacensības varēja turpināties ar vēl lielāku degsmi.

PELDĒŠANA. Sacensības risinājās „Daugavas” peldbaseinā. Uzreiz jāteic, ievērojami pārāki par citiem bija mūsu peldētāji.

Tika pārspēts Latvijas rekords 100 m brīvā stilā, kas pastāvēja 36 gadus (1.10.70). Tas piederēja nedzirdīgo olimpiskajai vicečempionei Renātei Mažaikai.

To paveica **ZANE EMBREKTE** ar jaunu rekordlaiku – 1.08,09.

Starptautiskā vērtējumā Latvijai 13 medaļas (4 zelta, 5 sudraba, 4 bronza), bet poļiem – 10 (medaļas atiecīgi – 4, 3, 3) un Lietuvai – 1 (0, 0, 1).

Medaļas izcīnīja: Z. Embekte – 4 (4, 1, 0); S. Soklakovs – 2 (1, 0, 1); R. Fausts – 2 (0, 2, 0); E. Veidemane – 2 (0, 2, 0); M. Lubāns, L. Vaivade un S. Kovaļonoks – 1 (0, 0, 1).

Interesanti, ka stafēšu peldējumos 4x100 m brīvā stilā notika revanšs: meitenēm uzvarēja Latvija, bet zēniem Poznaņa.

Latvijas komanda pārliecinoši izcīnīja pirmo vietu (330 p.); tālāk Lietuva (118) un Igaunija (95).

Mūsu peldētāji neatdeva nevienu 1. – 2. vietu arī individuāli, iegūstot 21 medaļu un uzvarot abās stafetēs – gan zēniem, gan meitenēm.

Medaļas izcīnīja: Z. Embekte un S. Soklakovs – 3 (3, 0, 0); E. Veidemane – 3 (1, 2, 0); L. Vaivade – 3 (0, 2, 1); E. Zariņa – 3 (0, 1, 2); R. Fausts – 2 (2, 0, 0); S. Vazdiķis – 2 (0, 2, 0); S. Kovaļonoks – 1 (0, 1, 0) V. Ķuzis – 1 (0, 0, 1).

Stafēšu peldējumā pie medaļas tika arī jaunais peldētājs Rūdolfs Stupāns – 1. vietā.

BASKETBOLS (attēlā). Visas spēles ritēja līdzvērtīgi un nevienu brīdi nevarēja droši noteikt uzvarētāju, taču viss izšķīrās

pēdējās dienas spēlēs ar Lietuvu.

Cītīgi spēli uzsāka mūsu meitenes, sagādājot daudz patīkamu brīžu, bet – nedaudz pietrūka fiziskās sagatavotības un precizitātes metienos. Rezultātā, kaut arī niecīgs, tomēr zaudējums ar 43:52 un – 2. vieta. Meitenēm komandā (Z. Embekte, G. Pelse, L. Vaivade, A. Višņevska, K. Magone, I. Āre, E. Zariņa) būs ko padomāt!

Zēni savai spēlei sparīgi mobilizējās jau no paša sākuma, neļaujot lietuviešiem atrauties. Spēle ritēja punkts punktā – pārmaiņus vadībā te viena, te otra komanda. Gala rezultāts 69:58, un mūsējie čempioni ir: **D. Beitiks, R. Zvīdris, A. Zvīdris, S. Ķikurs, V. Potašenko, M. Mitkins, E. Nebijs, A. Vestfāls.**

Šī uzvara Latvijas komandai nodrošināja 1. vietu spartakiādes kopvērtējumā 5 sporta veidos:

1. Latvija – 24,5 punkti; 2. Lietuva – 24 punkti; 3. Igaunija – 21 punkts.

Paldies visiem skolēniem, pedagogiem un personālam, kas veicināja spartakiādes norisi un labo rezultātu sasniegšanu. ▲

SPORTA ĪSZIŅAS

ZIGMĀRS UNGURS

23. martā Latvijas Nedzirdīgo čempionāts boulinga dubultspēlēs par čempioniem kļuva Vladimirs Lagunovs ar Guntaru Beisonu; Līga Liniņa ar Ilonu Ozolu.

1. aprīlī Latvijas Nedzirdīgo orientēšanās čempionātā sprintā labākie: Māra Kursīte (6 dalībnieki) un Pēteris Kursītis (5 dalībnieki).

6. aprīlī Rīgas Nedzirdīgo meistarsacīkstēs šautriņu mešanā uzvarēja Andris Žurakovskis un Jekaterina Jasinska – Volkova.

13. aprīlī LNSF balvas izcīņā šahā uzvaru izcīnīja Dmitrijs Kļušenkovs un Agnese Brīniņa. ▲

Spartakiādes rezultātu kopsavilkums

Komanda	Zēnu basketbols	Meiteņu basketbols	Dambrete	Šahs	Galda teniss	Peldēšana	Punkti	Vieta
Latvija	5	3	3	3	3	7,5	24,5	I
Lietuva	3	5	2	5	4,5	4,5	24	II
Igaunija	2	2	5	2	7,5	3	21,5	III

LNS projekts "KLUSUMA PASAULE"

Ieguldījums tavā nākotnē

EIROPAS SAVIENĪBA

PASĀKUMI 2013. GADA MAIJĀ

VENSTPILĪ

5., 18., 30. 05 pl. 15 Avīžu un žurnālu koplasīšana

10. 05 pl. 15 Medicīniska rakstura informācija

13. 05 pl. 12 Māmiņu diena arī nedzirdīgajām māmiņām

21. 05 pl. 15 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

25. 05 pl. 15 Juridiska rakstura informācija

LIEPĀJĀ

2., 7., 9., 14., 21., 28. 05 pl. 15. 30 Avīžu un žurnālu koplasīšana

11. 05. pl. 11 Seminārs „Tavas iespējas un pienākumi”

11. 05 pl. 15 Mātes diena

16. 05 pl. 15. 30 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

21. 05 pl. 13. 30 IK „Cik mēs esam gudri!”

23. 05 pl. 13 „Iekļaujies!” – ieskats dzirdīgo pasaulē

VALMIERĀ

2., 9., 16., 23., 30. 05 pl. 14 Avīžu un žurnālu koplasīšana

6. 05 pl. 14 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

10. 05 pl. 13 Pasākums „Mana māmiņa nedzird”

13. 05 pl. 14 Jaunumi darba likumdošanā

15. 05 pl. 7 Pieredzes apmaiņas brauciens

22. 05 pl. 12 „Iekļaujies!” – ieskats dzirdīgo pasaulē

27. 05 pl. 14 Gribam visu zināt

JELGAVĀ

25. 05 pl. 12 Seminārs „Tavas iespējas un pienākumi”

LNS BIEDRĪBU PASĀKUMI

RĪGĀ

11. 05 pl. 12 Ģimenes svētki

8., 15., 22., 29. 05 pl. 16 Pārrunas

JELGAVĀ

21., 28. 05 pl. 17 Avīžu un žurnālu koplasīšana

25. 05 Pārgājiens

30. 05 pl. 15 Sarmas ielas svētki

TUKUMĀ

1. 05 pl. 11 Strūklakas modināšanas svētki

18. 05 Muzeju nakts

D/C ĀBEĻZIEDS

9., 23. 05 pl. 15 Vingrošana un dejošana

16. 05 pl. 13 Rokdarbi, vingrošana un dejošana

30. 05. pl. 13 Infolaiks, vingrošana un dejošana

LĪVĀNOS

13. 05 pl. 10 Informācijas diena

PĻAVIŅĀS

2., 9., 16., 23., 30. 05 pl. 12 Individuālās nodarbības

25. 05 pl. 12 Informācijas diena

VALMIERĀ

1. 05 pl. 11 Pārgājiens „Veselība”

30. 05 pl. 16 Vienkārši būt kopā

SMILTENĒ

10. 05 pl. 14 „Kūkas bez cepšanas” (līdzīgi jāņem pagatavotu kūkas gabaliņu)

KULDĪGĀ

2. 05 pl. 12 IK „Novusa draugi”

8. 05 pl. 12 Mātes diena

9., 22. 05 pl. 12 Informatīvā diena

11. 05 pl. 10 Draudzības spēle basketbolā

17. 05 pl. 14 Foto izstāde „Notikums”

29. 05 pl. 12 Pārgājiens

31. 05 pl. 12 Bērnu diena (rotāļas, spēles, konkursi bērniem)

JAUNPIEBALGĀ

11. 05 pl. 12 Mātes diena (līdzīgi groziņu)

ALŪKSNĒ

11. 05 pl. 12 Mātes diena (līdzīgi groziņu)

24. 05 pl. 12 Pārgājiens „Pa ezera krastu”

RĒZEKNĒ

3., 10., 17., 24., 31. 05 pl. 19.30 Veselību veicinošas aktivitātes

10. 05 pl. 12 Tu mīļā, mīļā māmiņa

PREIĻOS

18. 05 pl. 11 Jaunumi

VENTSPILĪ

2. 05 pl. 14 Darba svētki

4. 05 pl. 11 Pārruna: LR Neatkarības deklarācija

7. 05 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats

9. 05 pl. 12 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

11. 05 pl. 9 Draudzības spēle

16., 23. 05 pl. 12 Aktuālie notikumi Latvijā un pasaulē

MĪĻI SVEICAM!

90

23. 05 ELZA GŪRIKA, Ventspils

85

25. 05 NELLIJA KRISTOFOROVA, Smiltenes

75

30. 05 HERBERTS KĪRKELIS, Smiltene

70

3. 05 AIVARS PURMALIS, Valmieras

65

5. 05 ĻUBOVA MALDONE, Rīgas

27. 05 VALENTĪNA PESTRAKOVA, Rīgas

29. 05 JEĻENA UĻJANOVA, Ventspils

60

8. 05 BORISS SKAČKOVŠ, Rīgas

55

11. 05 LAIMONIS – JĀNIS MILTIŅŠ, Rīgas

50

26. 05 STANISLAVS ČAKULS, Rīgas biedrība

AICINA MĀCĪTIES

Piedāvā apgūt profesiju Jūrmalas profesionālajā vidusskolā vai Koledžā.

Bez maksas tiek nodrošinātas:

- mācības/studijas
- speciālistu atbalsts un konsultācijas
- dzīvošana dienesta viesnīcā
- ēdināšana 3 reizes dienā
- apmācības autoskolā

Atvērto durvju diena

10. maijā pl. 10 – 15

Jūrmala, Dubulti, Slokas iela 68, tālrunis: 67811750, 67811704 www.siva.gov.lv

LTV PIEDĀVĀ

4. maijā pl. 10 LTV 1 LR Neatkarības atjaunošanai veltīta dievkalpojuma tiešraide no Doma baznīcas un pl. 12 tiešraide no Saeimas svinīgās sēdes – ar surdultulkojumu.

11. maijā pl. 13. 40 LTV 1 Dailes teātra izrāde „Mēļš frotē divielis” – ar subtitriem.

Informāciju par pašvaldību vēlēšanām veltītajiem raidījumiem skat. 9.lpp.

LĪDZJŪTĪBAS

Uzpūš vējš un pārrauj sveces mūžu,
Aust diena un pārrauj zvaigznes mūžu,
Krīt zvaigzne un pārrauj cilvēka mūžu.
(M.Bičuka)

✠ Mūžībā aizgājuši mūsu biedri
LEONS OZOLS - OZOLIŅŠ (1936. 05. 11 – 2013. 03) un ALEKSANDRA OKOĻELOVA (1949. 15. 02 – 2013. 25. 04). Izsakām līdzjūtību tuviniekiem un draugiem.

Rīgas biedrība

✠ Mūžībā aizgājis mūsu biedrs
PĒTERIS KĀRKLIŅŠ (1936.11.05 – 2013.11.04). Izsakām līdzjūtību tuviniekiem un draugiem.

Rīgas biedrība un Tukuma grupas biedri

✠ Izsakām visdziļāko līdzjūtību
ARVIM REIHMĀNIM, māti zaudējot

Rīgas biedrība un Tukuma biedru grupa

Un tā mēs aizejam – pēkšņi un pavisam –
Bez ceļa atpakaļ. Smiltis klājas pāri visam.

✠ Mūžībā aizgājusi mūsu biedre
VERA LAUERSONE (1928.13.06 – 2013.23.04).

Izsakām līdzjūtību Lauersones tuviniekiem, draugiem, viņu mūžībā pavadot.

Smiltenes biedrība

Ieguldījums tavā nākotnē

Laikraksts "Kopsolī" tiek izdots LNS projekta "Klusuma pasaule" aktivitātes 2.12 ietvaros ar Eiropas Sociālā fonda (85%) un Latvijas valsts (15%) līdzfinansējumu.

Atbildīgā par materiālu saturu: laikraksta "Kopsolī" galvenā redaktore Ilze Kopmane